بسم الله الرحمن الرحیم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسطه
دفتر آموزش متوسطه نظری

سوالات استاندارد درس

دین و زندگی ۲

دبیرخانه راهبری کشوری دروس

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

مقدمه

همکاران محترم، اولیای گرامی، دانش آموزان عزیزسلام بر شما

استحضار دارید که بهره‌گرفتن از روش پرسش و پاسخ که قرن‌ها پیش از این مورد تأکید کتاب آسمانی ما قرار گرفته امر یاددهی و یادگیری را بسیار تسهیل خواهد نمود. اهمیت این امر تا آن جاست که پیشوایان الهی علیهم السلام سؤال نیک را نیمی از دانش دانسته اند: "حُسنُ السؤالِ نِصفُ العِلمِ"بلکه باید دانست که پرسش نیک نه تنها موجب کسب دانش می باشد، بلکه توانایی طرح سؤال خود نشان دانایی است:

هم سوال از علم خیزد هم جواب هم چنانکه خار و گُل از خاک و آب

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه با همکاری سرگروه‌های محترم استانی درس دین وزندگی وبرخی دبیران برازنده دین وزندگی در سراسر کشور ،اقدام به تهیه مجموعه ارزشمند پیش روی نموده است که حاوی سوالات و پاسخنامه درس به درس از کتاب دین وزندگی یازدهم (تجربی_ریاضی وهنرستان)است.برخود لازم می دانیم ضمن قدردانی از زحمات این همکاران مجرب وکارآزموده درتهیه این مجموعه،آن رادر اختیار فرهنگیان و دانش آموزان گرامی قرار دهیم تا در سالی که برای دومین بار امتحان دین وزندگی پایه دهم ویازدهم به شکل نهایی برگزار می گردد، با کمک گرفتن از روش پرسش وپاسخ، به تثبیت و تعمیق معارف اسلامی در ذهن سرمایه های اصلی ایران اسلامی -یعنی دانش آموزان عزیز _ یاری رساند. ناگفته پیداست که فهم عمیق تر، ارتقای سطح نمرات را نیز -که بی شک مطلوب همگان است_ در پی خواهد داشت.

امید می رود همکاران و اولیای گرامی با توجه شایسته به این روش قرآنی؛ متعلمان و فرزندان خود را به استفاده از این مجموعه تشویق نمایند. هم چنین امیدواریم دانش آموزان عزیز -با درک اهمیت طرح پرسش از مباحث درسی _ضمن بهره گیری از سؤالاتی که در اختیار آنان قرار گرفته است ورجوع به پاسخ مربوط به هرسوال در متن کتاب درسی(باتوجه به آدرس مندرج در صفحه پاسخنامه مربوطه)خود به طرح پرسش های متنوع تری بپردازند.

با کمال اشتیاق در انتظار دریافت پرسش های جدید طراحی شده از سوی شما هستیم. ارائه ی هر گونه انتقاد، راهکار و پیشنهاد از سوی شما همراهان گرامی ما را در ارائه ی خدمات افزون‌تر یاری خواهد نمود. پیشاپیش از همکاری صمیمانه‌ی شما سپاسگزاریم واین مجموعه ارزشمند را تقدیم به جامعه دبیران ودانش آموزان متوسطه دوم خواهیم نمود.

لازم به توضیح است که این نسخه در سال ١٤٠٤-١٤٠٣توسط همکاران پرتلاش دبیرخانه موردویرایش وبازنگری قرار گرفته است.

دبیردبیرخانه دین وزندگی ومدیریت خانواده مستقر در استان کرمانشاه

حقیقی پاک

فهرست مطالب

درس اول..... ۴

درس دوم ۸

درس سوم ۱۳

درس چهارم ۱۷

درس پنجم ۲۱

درس ششم ۲۵

درس هفتم ۳۶

درس هشتم ۴۰

درس نهم ۴۸

درس دهم ۵۲

درس یازدهم ۶۹

درس دوازدهم ۶۷

درس اول

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس اول :هدایت الهی	**کتاب:دین و زندگی ۲**	**طراحی توسط استان:خراسان جنوبی**
پایه :یازدهم	**رشته: تجربی– ریاضی**	**سال تحصیلی۱۴۰۳–۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	پیام مشترک آیات شریفه « لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا» و «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ » را بنویسید.	۹
۲	مطابق آیه شریفه « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» اجابت دعوت خدا و پیامبر(ص) چه نتیجه‌ای دارد؟	۹
۳	بر اساس آیه شریفه « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» عامل حیات بخش روح انسان چیست؟	۹
۴	مطابق سوره عصر عبارت قرآنی « إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ» این افراد از چه مزیتی برخوردارند؟	۱۴
۵	با توجه به سوره عصر عبارت شریفه « إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ» زیان دیدگان در چه چیزی ضرر کرده‌اند؟	۱۴
۶	براساس آیه شریفه « رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ » هدف از ارسال انبیاء چیست؟	۱۶
۷	عبارت قرآنی « ... لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ » اثبات کننده کدام اصل اعتقادی مسلمانان است؟	۱۶
۸	در دعای امام سجاد (ع)«خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای»به کدام نیاز برتر اشاره شده است؟	۱۳
۹	امام سجاد(ع) در دعای خویش از خدا می‌خواهد که زندگی‌اش را به چه چیزی اختصاص دهد؟	۱۳
۱۰	بر طبق حدیث امام کاظم(ع) ارتباط « ارسال انبیاء» و «عقل» را بنویسید.	۱۶
۱۱	از نظر امام کاظم(ع) ارتقاء رتبه در دنیا و آخرت منوط به چه چیزی است؟	۱۶
۱۲	از نظر امام کاظم(ع) چه کسانی به فرامین الهی داناترند؟	۱۶
۱۳	بیت «مرد خردمند هنرپیشه را عمر دوبایست در این روزگار » ضرورت کدام نیاز را اثبات می‌کند؟	۱۸
۱۴	مصرع «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود» به کدام نیاز برتر اشاره دارد؟	۱۳
۱۵	مصرع «به کجا می‌روم آخر ننمایی وطنم» رهنمون انسان به کدام اصل اعتقادی می‌باشد؟	۱۳
	ب) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	

۱۶	**خداوند شیوه هدایت همه موجودات را یکسان قرار داده است.**	۱۵
۱۷	**انتخاب مسیر زندگی افراد به دلیل تشخیص آنهاست.**	۱۵
۱۸	**هدایت هر موجود به دلیل ویژگی‌های آن موجود است.**	۱۵
۱۹	**انسان فقط با تکیه بر عقل می‌تواند مسیر زندگی خود را درست تشخیص دهد.**	۱۶
۲۰	**علت ارسال انبیاء، پاسخگویی به نیازهای برتر است.**	۱۵
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۲۱	۱. **چگونه زیستن** ۲. **هدف از ارسال انبیاء** ۳. **برای چه زندگی کردن** ٤. **ارتقاء رتبه در دنیا و آخرت** **الف: شناخت هدف زندگی** **ب: کمال عقل** **ج: کشف راه درست زندگی** **د: تفکر در پیام الهی** **ه: درک درست از آینده خویش**	۱۳ ۱۴ و ۱۶
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	هدایت خداوند از مسیر کدام سرمایه‌های الهی می‌گذرد؟	۱۵
۲۳	**تشخیص مفید بودن کارها بر عهده کدام سرمایه الهی است؟**	۱۶
۲۴	**چرا هدایت انسان با سایر موجودات تفاوت دارد؟**	۱۵
۲۵	**عامل نیازهای برتر در انسان چیست؟**	۱۳
۲۶	**پاسخ صحیح به نیازهای برتر چه نتیجه ای به دنبال دارد؟**	۱۳
۲۷	**در چه صورتی دغدغه و دل مشغولی به نیازهای برتر به آرامش می‌انجامد؟**	۱۳
۲۸	**نتیجه‌ای که از نشناختن هدف زندگی عاید انسان می‌شود، چیست؟**	۱۳
۲۹	**به چه دلیل افراد خردمند برای کشف راه درست زندگی دغدغه جدی دارند؟**	۱۴
۳۰	**این سوال؛ «نحوه زندگی انسان پس از مرگ چگونه است؟» به کدام نیاز برتر اشاره دارد؟**	۱۳
۳۱	**کدام ویژگی انسان به او امکان می‌دهد که به امتیازات برنامه الهی خود پی ببرد؟**	۱۵
۳۲	**«برگزیدن هدف زندگی» مربوط به کدام ویژگی انسان است؟**	۱۵
۳۳	**با توجه به «عمر محدود آدمی‌و زیاد بودن راه‌های پیشنهادی» پاسخ به نیازهای برتر چه ویژگی باید داشته باشد؟**	۱۴
۳۴	**باتوجه به «ابعاد جسمی‌و روحی انسان، زندگی فردی و اجتماعی، دنیوی و اخروی»پاسخ به نیازهای برتر چه ویژگی دارد؟**	۱۴
۳۵	**چه عاملی باعث شده که مکاتب بشری برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد را ارائه نمایند؟**	۱۲
	ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۳۶	**نیازهای غریزی:**	۱۳
۳۷	**نیازهای برتر:**	۱۳
۳۸	**چگونه زیستن:**	۱۴
	و)به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۹	**انسان‌ها در مواجهه با نیازهای غریزی و نیازهای برتر چگونه عمل می‌کنند؟**	۱۳

۴۰	کسی که به نیازهای برتر پاسخ می‌دهد از چه اموری باید آگاه باشد؟	۱۴
۴۱	چه کسی پاسخگوی نیازهای برتر انسان است؟ چرا؟	۱۴
۴۲	نقش عقل، اختیار و پیامبران را در هدایت انسان توضیح دهید.	۱۵
۴۳	کدام نیاز برتر اهمیت ویژه ای دارد؟ توضیح دهید.	۱۴
۴۴	چرا عقل انسان نمی‌تواند به تنهایی انسان را به سعادت برساند؟	۱۵

پاسخنامه سوالات درس اول

	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	آب حیات بخش جهان مادی و از جمله انسان‌هاست.	۹
۲	باعث زندگی حقیقی و حیات معنوی انسان می‌شود.	۹
۳	اجابت دعوت خدا و پیامبر (ص).	۹
۴	از وقت و زمان به درستی استفاده کرده اند و درواقع سرمایه‌های وجودی‌شان رشد کرده است.	۱۴
۵	عمر خود را از دست داده‌اند و در واقع سرمایه وجودی خود را از دست داده‌اند.	۱۴
۶	خداوند با ارسال پیامبران راه عذر و بهانه را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.	۱۶
۷	نبوت	۱۶
۸	شناخت هدف زندگی	۱۳
۹	به آن چیزی که برای آن آفریده شده است.	۱۳
۱۰	خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه در پیام الهی تعقل کنند- تعقل در پیام الهی	۱۶
۱۱	کمال عقل- آن کس که عقلش کامل‌تر است.	۱۶
۱۲	آنان‌که در تعقل و تفکر برترند.	۱۶
۱۳	کشف راه درست زندگی- چگونه زیستن.	۱۸
۱۴	شناخت هدف زندگی.	۱۳
۱۵	معاد	۱۳
	ب) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح /غلط) مشخص کنید.	
۱۶	نادرست	۱۵
۱۷	درست	۱۵
۱۸	درست	۱۵
۱۹	نادرست	۱۶
۲۰	درست	۱۵
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۲۱	۱: ج ۲: د ۳: الف ۴: ب	۱۳و۱۶
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	عقل و اختیار	۱۵

۲۳	عقل	۱۶
۲۴	به دلیل ویژگی‌های خاص انسان	۱۶
۲۵	سرمایه‌های الهی – سرمایه های ویژه‌ای که خدا به انسان داده است	۱۳
۲۶	سعادت انسان را تضمین می‌کند و انسان را به آرامش می‌رساند.	۱۳
۲۷	در صورت پاسخگویی درست به آنها	۱۳
۲۸	عمر خود را از دست داده است.	۱۳
۲۹	چون فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند.	۱۴
۳۰	درک آینده خویش.	۱۳
۳۱	عقل	۱۵
۳۲	اختیار	۱۵
۳۳	کاملاً درست و قابل اعتماد باشد.	۱۴
۳۴	همه جانبه باشد.	۱۴
۳۵	احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که بتواند پاسخگوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند.	۱۲
	ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۳۶	نیازهای غریزی: نیازهایی که بین انسان و حیوان مشترک است مانند نیاز به آب و غذا و پوشاک که خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان نشان داده است.	۱۳
۳۷	نیازهای برتر: زمانی که انسان ازسطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌بیند؛ و نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های الهی است و پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی سعادت انسان را تضمین می‌کند.	۱۳
۳۸	چگونه زیستن: همان نیاز کشف راه درست زندگی است که ارتباط دقیقی با نیازهای شناخت هدف زندگی و درک آینده‌ی خویش دارد.	۱۴
	و)به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۹	نیازهای غریزی: نیازهایی که بین انسان و حیوان مشترک است مانند نیاز به آب و غذا و پوشاک که خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان نشان داده است. نیازهای برتر: زمانی که انسان ازسطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌بیند؛ و نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های الهی است و پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی سعادت انسان را تضمین می‌کند. این نیازها به تدریج به دل مشغولی، دغدغه و بالاخره به سوال‌هایی تبدیل می‌شوند که تا پاسخ آنها را نیابد، آرام نمی‌گیرد.	۱۳
۴۰	۱-آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد ۲- همچنین بداند که انسان‌ها پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آنهاست.	۱۴
۴۱	خدا- چون آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او دارد و همچنین می‌داند که انسان‌ها پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آنهاست.	۱۴

۴۲	نقش عقل: توانایی تفکر و انجام کارها مربوط به عقل است و نقش اختیار برگزیدن و انتخاب نمودن است یعنی انسان در ابتدا درباره هرکاری که می‌خواهد انجام دهد تفکر می‌کند و اگر تشخیص داد که آن کار مفید است و او را به هدفش می‌رساند آن را انتخاب می‌کند. هدایت خداوند از مسیر این دو ویژگی می‌گذرد خداوند برنامه هدایت انسان را از طریق پیامبران (ص) می‌فرستد. این برنامه که دربرگیرنده پاسخ به سوالات بنیادی بشر است، توسط رسولان به مردم ابلاغ می‌شود تا انسان‌ها با تفکر در این برنامه و پی بردن به ویژگی‌ها و امتیازات آن با اختیار خود این برنامه را انتخاب کند و در زندگی به کار بندند. و به هدفی که خداوند در خلقتشان قرار داده است برسند.	۱۵
۴۳	کشف راه درست زندگی، ارتباط دقیقی با نیازهای شناخت هدف زندگی و درک آینده‌ی خویش دارد. این دغدغه از آن رو دغدغه جدی است که انسان فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند. بنابراین، در این فرصت تکرار نشدنی، باید از بین همه راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و بتواند از همه سرمایه‌هایی که خدا به او داده است، به خوبی بهره‌مند شود. و به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.	۱۴
۴۴	چون عقل انسان محدود و ناقص است و نمی‌تواند به نیازهای برتر پاسخ صحیح بدهد به همین جهت خداوند برنامه هدایت بشر را توسط انبیاء ارسال کرده که در بر گیرنده پاسخ نیازهای بنیادین است. بنابراین انسان با کمک عقل و وحی می‌تواند مسیر هدایت خویش را بیابد و آن را انتخاب کند.	۱۵

درس دوم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس دوم : تداوم هدایت	**کتاب : دین و زندگی**	**طراحی توسط استان : خوزستان**
پایه : یازدهم	**رشته:تجربی ٬ریاضی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	حدیث شریف«انامعاشرالانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدرعقولهم » بیان کننده کدام علت تجدید نبوت است؟	۲۵
۲	ازحدیث شریف«انامعاشرالانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدرعقولهم »چه پیامی استخراج می شود؟	۲۵
۳	ازتدبردرحدیث شریف«انامعاشرالانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدرعقولهم »کدام مفهوم مستفاد می شود؟ الف-ماموریت نهاده شده بردوش انبیاء در هرزمان ٬ رشد عقلی دادن به انسان می باشد. ب-میزان درک و فهم انسان ها ی هر زمان تاثیر گذار درسطح تعلیمات انبیاء می باشد. ج-رشد عقلی دادن به انسانها هر زمان تاثیر گذار در سطح انبیاء می باشد.	۲۵

۴	«قاعده لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» مربوط به کدامیک از ویزگی های دین اسلام است؟	۳۰
۵	با توجه به « وَمن یَبتَغ َغیرِ الِسلام دینًا فلَن یقبَلِ منه ... ».تنها دینی که از مردم پذیرفته می شود کدام است ؟	۳۱
۶	« وَمن یَبتَغ َغیرِ الاِسلام دینًا فلَن یقبَلِ منه وهَوِ فی الآخرۀِ منِ الخاسرین »پیام آیه زیر را بنویسید.	۳۱
۷	با توجه به آیه «وَمن یَبتَغ َغیرِ الِسلام دینًا فلَن یقبَلِ منه و.....» چه کسانی دچار زیان می شوند؟	۳۱
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۸	تعیین زمان ختم نبوت با خداست.	۲۸
۹	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱
۱۰	آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبرقبلی، نمیتواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.	۳۱
۱۱	وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان اورده اند.	۳۱
۱۲	آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی از علل تجدید نبوتها است.	۲۹
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۳	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است) ۱) نوع خاص آفرینش ست — الف) علل فرستادن پیامبران متعدد ۲) حفظ قرآن کریم ازتحریف — ب) فطرت ۳) رشد تدریجی سطح فکر مردم — ج) عوامل ختم نبوت د) دین	
۱۴	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است) ۱) لاضَرَرِ و لاضرارِ فی الاسلام — الف) رشد تدریجی سطح فکر مردم ۲) انامعاشرالانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدرعقولهم — ب) پویایی و روز آمدن بودن دین اسلام ۳)تبلیغ دائمی و مستمر دین — ج) تحریف تعلیمات پیامبران پیشین د) استمرارو پیوستگی در دعوت	
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید	
۱۵	علل فرستادن پیامبران متعددرابنویسید؟	۲۵
۱۶	عوامل ختم نبوت رانام ببرید؟	۲۹
۱۷	آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگرچیست؟	۳۱
۱۸	وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگرچیست؟	۳۱
۱۹	تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند کدام است؟	۳۱
۲۰	دین به چه معناست؟	۲۳
۲۱	امامان معصوم از جانب چه کسی تعیین می‌شدند؟	۲۹

۲۲	هر پیامبری که مبعوث می‌شد درباره چه موضوعاتی سخن می‌گفت؟	۲۴
۲۳	به چه علت تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد یا به گونه ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت بود؟	۲۵
۲۴	انسان در زندگی فردی و اجتماعی خود چند دسته نیاز دارد؟	۳۰
۲۵	اگر کسی از اسلام پیروی نکند در آخرت جزء کدام دسته قرار میگیرد؟	۳۱
	ن) اصطلاحات زیر را تعریف کنید	
۲۶	دین	۲۳
۲۷	فطرت	۲۴
۲۸	قوانین تنظیم کننده	۳۰
۲۹	نیازهای ثابت	۲۹
۳۰	نیازهای متغیر	۳۰
۳۱	اسلام	۲۳
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۲	حفظ قرآن از تحریف را که یکی از عوامل ختم نبوت می شود را شرح دهید؟	۲۹
۳۳	وجود قوانین تنظیم کننده چگونه موجب پویایی دین اسلام می‌شوند؟	۳۰
۳۴	بشارت دادن پیامبران الهی بر آمدن پیامبر بعدی نشانه چیست؟	۳۰
۳۵	چه دینی میتواند برای همیشه جاودانه و ماندگار باشد؟	۲۹
۳۶	چرا خداوند یک برنامه کلی برای همه انسانها فرستاده است؟	۲۴
۳۷	پیامبران در حیطه عمل از انسان میخواهند با ایمانی که کسب کرده است در چه زمینه هایی تلاش نماید؟	۲۵
۳۸	چرا تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است؟	۳۱

ردیف	**پاسخنامه سوالات درس دوم**	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	رشد تدریجی سطح فکر مردم .	۲۵
۲	رشد تدریجی سطح فکر مردم یکی از علل تجدید نبوت است.	۲۵
۳	الف-ماموریت نهاده شده بردوش انبیاء در هرزمان ، رشد عقلی دادن به انسان می باشد. ب-میزان درک و فهم انسان ها ی هر زمان تاثیر گذار درسطح تعلیمات انبیاء می باشد.√ ج-رشد عقلی دادن به انسانها هر زمان تاثیر گذار در سطح انبیاء می باشد	۲۵
۴	وجود قوانین تنظیم کننده.	۳۰
۵	اسلام.	۳۱
۶	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱
۷	کسانی که غیر از اسلام دینی برگزینند.	۳۱
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۸	ص	۲۸

۹	ص	۳۱
۱۰	ص	۳۱
۱۱	غ	۳۱
۱۲	غ	۲۹
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۳	۱) ب ۲) ج ۳)الف	
۱۴	۱) ب ۲) الف ۳)ج	
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۵	الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: رشد تدریجی سطح فکر مردم ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین	۲۵
۱۶	۱-آمادگی جامعه‌ه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی ۲ــ حفظ قرآن کریم از تحریف ۳ــ وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم۴ ــ پویایی و روزآمد بودن دین اسلام	۲۹
۱۷	نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبرقبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.	۳۱
۱۸	نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.	۳۱
۱۹	اسلام	۳۱
۲۰	راه و روش	۲۳
۱۲	از جانب خداوند	۲۹
۲۲	توحید ، معاد ، عدالت و عبادت	۲۴
۲۳	به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی _ عدم توسعه کتابت	۲۵
۲۴	دو دسته ثابت و متغیر	۳۰
۲۵	زیانکاران	۳۱
	ن) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۶	دین: به معنای راه وروش است .دین اسلام راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسانها برگزیده است.	۲۳
۲۷	فطرت: فطرت به معنای نوع خاص آفرینش ست. وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است و انسانها به این ویژگیهای خاص شناخته می‌شوند.	۲۴
۲۸	قوانین تنظیم کننده: در اسلام دسته ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل میکنند.به طور مثال پیامبر اکرم فرموده است: لاضَرَرِ و لاضرارِ فی الاسلام؛ اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.	۳۰

۲۹	نیازهای ثابت: : انسان در زندگی فردی واجتماعی دو دسته نیاز دارد: نیازهای ثابت مانند نیاز به امنیت، عدالت، داد و ستد با دیگران، ازدواج و تشکیل خانواده، تعلیم و تربیت و حکومت. این نیازها در همه زمانها برای بشر وجود داشته است واز بین نمی‌روند. دین اسلام برای هر کدام از این نیازها قوانین ثابت و مشخصی دارد.	۲۹-۳۰
۳۰	نیازهای متغیر: دسته دیگر، نیازهای متغیر هستند که از درون نیازهای ثابت پدید میآیند؛ یعنی، انسانها باگذشت زمان برای پاسخگویی به نیازهای ثابت خود، از روشها و شیوه‌های مختلف و متغیری استفاده میکنند. مثلاً داد و ستد یک نیاز ثابت است؛ اما شیوه و چگونگی داد و ستد ممکن است در هر زمان تغییر کنند. مثلاً یک روز کالا را با کالا عوض میکردند، روز دیگر به جای کالا سکه میگرفتند، بعده پول اعتباری یعنی اسکناس به بازار آمد و امروزه قراردادهای بانکی، معامله‌ها را تنظیم میکنند.	۳۰
۳۱	اسلام: دین اسلام راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسانها برگزیده است. بر اساس آیات قرآن کریم، خداوند یک دین برای انسانها فرستاده و به همه پیامبران فرمان داده است تا همان دین را در میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه در پیش نگیرند. انبیا هم این فرمان را اطاعت کرده و مأموریت خود را با شایستگی انجام داده اند.	۲۳
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۳۲	با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع آوری و حفظ قرآن داشت ، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه ای برآن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح نداردو جاودانه باقی خواهد ماند.	۲۹
۳۳	در اسلام دسته ای از قواعد وجود دارد که به اسلام خاصیت انطباق و تحرک داده استاین قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی احکام و مقررات را تحت نظر قرار می دهند و کنترل می کنند به طور مثال پیامبراکرم (ص) فرموده است لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام، اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است مثلا روزه در ماه رمضان بر هر مکلفی واجب است اما اگر روزه برای شخصی ضرر داشته باشد بر او حرام است.	۳۰
۳۴	هر پیامبری که میآمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت میداد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.	۳۰
۳۵	دینی که بتواند به همه سوالها و نیازهای انسان در همه مکانها و زمانها پاسخ دهد دین اسلام ویژگی هایی دارد که میتواند پاسخ گوی نیازهای بشر در دورههای مختلف باشد یکی از این ویژگیها وجود دودسته قانون ثابت و متغیر که متناسب با نیازهای بشر است.	۲۹
۳۶	به سبب ویژگی مشترک خداوند یک برنامه کلی برای انسانها ارزانی داشت تا انسانها را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده برساند نام این برنامه اسلام است.	۲۴
۳۷	با انجام واجبات و ترک حرامهای آن ، خداوند را عبادت و بندگی کند. فضایل اخلاقی مانند عفت و راستگویی را که نماید و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق و دروغ دوری کند جامعه های دینی بر اساس عدل بنا نهند.	۲۵
۳۸	امروزه به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسانها آن را کم و زیاد نکردهاند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. بنابراین، تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱

درس سوم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**	

سوالات درس سوم : معجزه جاویدان	**کتاب: دین و زندگی**	**طراحی توسط استان: خوزستان**
پایه :یازدهم	**رشته:تجربی ،ریاضی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	با توجه به آیهٔ شریفهٔ:«أم یقُولُونَ افْتَرَاه قُلْ فَأْتُواْ بِسورهٍ مثْله» موضوع آیه چیست؟	۳۷
۲	ایه :« قُل لّئنِ اجتَمعت الإِنس و الْجِنّ علَی أن یأْتُواْ بِمثْلِ هذَا الْقُرْآنِ لاَ یأْتُونَ بِمثْله و لَو کَانَ بعضُهم لبعضٍ ظَهِیراً » بر کدام موضوع تأکید می‌کند؟بنویسید	۳۸
۳	آیه شریفه:« أفَلا یتَدبرُونَ الْقُرْآنَ ولَو کَانَ منْ عند غَیرِ اللّه لَوجدواْ فیه اخْتلافاکَثیراً»؛ به کدام یک از ویژگی های اعجاز قرآن کریم اشاره دارد؟	۴۱
۴	حدیث امام باقر (ع)که میفرماید: خداوندآنچه را که امت تا روز قیامت بــه آن احتیاج دارد،در کتابش(ص) قرآن]آورده است»،بیانگر چه حقیقتی است ؟	۴۱
۵	در آیه "وَ السّماءَ بَنَیْناها بِأَیْدٍ وَ إِنّا لَمُوسِعُونَ" به کدام معجزه‌ی علمی قران اشاره شده است؟	۴۲
۶	در آیه ۳۸ یونس بیان شده«میگویند پیامبر قرآن را به خدا افترا بسته است»جواب قرآن در پاسخ به این افراد چیست؟ الف- قل فاتوا بسورهٔمثله ب- انی قد جئتکم بآیهٔمن ربکم ج- افلا یتدبرون القرآن ولو کان من عند غیر الله د- وماکنت تتلو من قبله من کتاب	۳۷
۷	با توجه به حدیث امام باقر (ع)که میفرماید:« خداوندآنچه را که امت تا روز قیامت بــه آن احتیاج دارد،در کتاب (قرآن) آورده » مهمترین نیازهای انسان شامل چه چیزهای می باشد؟	۴۱
۸	قرآن کریم از کلمه ذلول در توصیف چه چیزی استفاده کرده است؟ و مربوط به کدام جنبه اعجاز قرآن است؟	۴۲
۹	بیت زیر « نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مساله آموز صد مدرس شد.» به کدام آیه شریفه زیر اشاره دارد؟ الف) ام یَقولون افتَراه قل فأتوا بِسورهٍ مثله ب) قل لئن اجتمعت الجن والانس ج) وما کنت تتلو من قبله من کتاب د)و لو کان بعضهم لبعض ظهیرا	۳۶
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	

۱۰	جامعیت قرآن کریم از نشانه های «اعجاز لفظی و ظاهری» قرآن کریم می باشد.	۴۱
۱۱	قرآن کریم افق های جدیدی از حکمت، علم و معرفت را به روی جویندگان می گشاید.	۴۲
۱۲	یکی از ویژگی های معجزه آخرین پیامبر (ص) این است که آیندگان هم معجزه بودن آن را تایید کنند .	۳۷
۱۳	یکی از ویژگی های قرآن کریم، مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بداند.	۳۷
۱۴	آسان ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قران کریم ،آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های قرآن کریم باشد.	۳۷
۱۵	قرآن کریم متاثر از فرهنگ و اداب رسوم و عقاید جاهلی بود.	۴۱
۱۶	زیبایی های لفظی، ساختار موزون کلمه ها، از آغاز نزول مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفت.	۴۰
۱۷	نکات علمی بی سابقه گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات از هر کسی که آگاه به همه علوم باشد، ساخته است.	۴۲
۱۸	کارهای خارق العاده که پیامبران انجام می دادند آیت یا نشانه نام دارد چون نشانه عجز و ناتوانی بشر از انجام آنها است.	۳۷
۱۹	نزول تدریجی قرآن در طول ۲۳سال و عدم ناسازگاری در آن دلیلی بر اعجاز لفظی قرآن است.	۴۰
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۲۰	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است) ۱) وَ السّماءَ بَنَیْناها بِأَیْدٍ وَ إِنّا لَمُوسِعُون ۲) ولَو کَانَ منْ عند غَیرِ اللّه ۳) و لو کان بعضهم لبعض ظهیرا الف) انسجام درونی،درعین نزول تدریجی ب)تحدی ج) ذکر نکات علمی بی سلبقه در قرآن د)اعجاز لفظی	
۲۱	۱)آهنگ موزون و دلنشین کلمه ها ۲)جامعیت و همه جانبه بودن ۳)تشبیه زمین به ذلول الف) ذکر نکات علمی بی سابقه ب) اعجاز لفظی ج)انبساط زمین د)اعجاز محتوایی	
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	چهارمورد از ویژگی های اعجاز محتوایی قرآن کریم را فقط نام ببرید.	۴۰-
۲۳	آیا کسانی که در الهی بودن قرآن،شک داشتند؛ موفق به آوردن سورهای مثل قرآن شدند؟	۳۷
۲۴	ساختارموزون کلمه ها و جمله ها و رسایی در معنا با وجود ایجاز و اختصار مربوط به کدامیک ازجنبه های اعجازقرآن می‌شود؟	۴۰
۲۵	البته معجزات پیامبران گذشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آنها باقی نمانده است.	۳۷
۲۶	گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات علمی فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم باشد.	۴۲

۲۷	باعث مبارزه با آداب و رسوم خرافی و شرک آلود و اصلاح جامعه از آن ها شد.	۴۱
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۸	تحدی :	۳۹
۲۹	آیت:	۳۷
۳۰	معجزه:	۳۷
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۱	پیامبران برای اثبات نبوت خود به چه چیزی نیاز داشتند وچرا؟	۳۷
۳۲	معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای مردم تمامی دورانها تا روز قیامت خواهد بود،چگونه باید باشد؟	۳۷
۳۳	روش مبارزه مشرکان با جنبه اعجاز لفظی قرآن چگونه بود؟	۴۰
۳۴	آیامخالفان غیرالهی بودن قرآن کریم، برای اثبات ادعای خود متن هایی ارائه نموده اند؟توضیح دهید ؟	۳۸
۳۵	چرا در میان آیات قرآن تعارض دیده نمی شود؟	۴۰

ردیف	**پاسخنامه سوالات درس سوم**	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	«دومین پیشنهاد خداوند، به کسانیکه در الهی بودن قرآن شک دارند.»	۳۷
۲	اگر تمامی جن و انس جمع شوند تـا همانند قرآن را بیاورند، نمی توانند، هر چند پشتیبان هم باشند.	۳۸
۳	انسجام درونی،در عین نزول تدریجی	۴۱
۴	جامعیت و همه جانبه بودن قرآن	۴۱
۵	انبساط جهان	۴۲
۶	گزینه الف	۳۷
۷	نیازها و احتیاج های مربوط به «برنامه زندگی» و « هدایت انسان ها»است.	۴۱
۸	حرکت زمین-اعجاز علمی قرآن	۴۲
۹	گزینه ج	۳۶
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۱۰	غ	۴۱
۱۱	ص	۴۲
۱۲	ص	۳۷
۱۳	ص	۳۷
۱۴	ص	۳۷
۱۵	غ	۴۱
۱۶	ص	۴۰
۱۷	ص	۴۲
۱۸	غ	۳۷

۱۹	غ	۴۰
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۲۰	۱) ج ۲) الف ۳) ب	
۲۱	۱)الف ۲) د ۳) الف	
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	الف) انسجام درونی،در عین نزول تدریجی ب) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت د) ذکرنکات علمی بی سابقه	۴۰
۲۳	خیر همان طورکه قبلاً نیز نتوانسته بودند،ده سوره مثل سوره های قرآن بیاورند این بار هم نتوانستند.	۳۷
۲۴	اعجاز لفظی	۴۰
۲۵	البته معجزات پیامبران گذشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آنها باقی نمانده است.	۳۷
۲۶	گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات علمی فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم باشد.	۴۲
۲۷	باعث مبارزه با آداب و رسوم خرافی و شرک آلود و اصلاح جامعه از آن ها شد.	۴۱
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۸	تحدی : خداوند معجزه اصلی پیامبر اکرم (ص) را قرآن کریم قرار داد؛ معجزه ای از جنس «کتاب»؛کتابی که هیچکس توان آوردن مانند آن را ندارد. خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند، پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن را بیاورند و برای اینکه عجز و ناتوانی آنها را نشان دهد،این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آنها داده است. این دعوت به مبارزه راّ «تحدی» میگویند و خداوند تأکید میکند که هیچگاه، هیچکس نمیتواند در این مبارزه پیروز شود و همانند قرآن را بیاورد.	۳۹
۲۹	آیت : هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می شد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و ازطرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق العاده ای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود .قرآن کریم این کارهای خارق العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می خواند.	۳۷
۳۰	معجزه: هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث میشد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و ازطرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارقالعادهای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود قرآن کریم این کارهای خارق العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت میخواند و اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می‌نامند زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار میشود.	۳۷
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	

۳۱	هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می شد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و ازطرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق العادهای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود قرآن کریم این کارهای خارق العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت میخواند اندیشمندان اسلامی آن را معجزه مینامند زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار میشود.	۳۷
۳۲	۱ــ مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند. ۲ــ آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.	۳۷
۳۳	ساختار زیبا وآهنگ موزون و دلنشین کلمه ها و جمله ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر میرفت،یا از پشت دیوار خانه پیامبر، به قرآن خواندن ایشان گوش فرا میداد، او را مجازات میکردند. همین زیبایی لفظی، سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده اند.	۴۰
۳۴	آری از گذشتهٔ دورتا امروز، مخالفان قرآن کریم متن هایی ارائه کرده اندکه برای افراد«غیرمتخصص» ممکن است بی عیب جلوه کند،اما تاکنون هیچ یک از این متن ها در مراکز علمی و تخصصی،مورد قبول واقع نشده است و همگی به فراموشی سپرده شده اند.	۳۸
۳۵	انسجام درونی در عین نزول تدریجی: میدانیم که آثار و نوشته ّ های اولیه دانشمندان ومتفکران با آثار دوران پختگی آنها متفاوت است. ازاینرو، دانشمندان معمولاً در نوشته های گذشته خود تجدیدنظر میکنند و اگر بتوانند، کتابهای گذشته خود را اصلاح مینماید با اینکه بیش از شش هزار آیه قرآن کریم در طول ۲۳سال به تدریج نازل شده و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است، نه تنها میان آیات آن، تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه آیاتش دقیقتر ازاعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و همدیگر را تأیید میکنند.	۴۰

درس چهارم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس۴ : مسئولیت‌های پیامبر	**کتاب: دین و زندگی۲**	**طراحی توسط استان: زنجان**
پایه : یازدهم	**رشته: مشترک**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	

۱	آیهٔ «أللهُ أعلَمُ حَیثُ یَجعَلُ رِسالتَهُ » بیان گر چه مطلبی هست؟	۵۴
۲	آیهٔ« اَلَم تَرَ اِلَی الَّذینَ یَزعُمونَ ... یُریدونَ اَن یَتَحاکَموا اِلَی الطّاغوتِ » به کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟	۵۱
۳	آیهٔ «لَقَد اَرسَلنا رُسُلَنا بِالبَیِّناتِ وَ اَنزَلنا مَعَهُمُ الکِتابَ وَ المیزانَ لِیَقومَ النّاسُ بِالقِسطِ » به کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره می کند؟	۵۱
۴	مهم ترین پایهٔ اسلام در حدیث « بُنیَ الاسلامُ عَلی خَمسٍ عَلَی الصَّلاةِ وَ الزَّ کاةِ ... » کدام است؟	۵
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۵	ما شیعیان باید از عقاید خود به نحو احسن و بدون دعوا دفاع کنیم.	۵۷
۶	پیامبر اکرم (ص) وحی را دریافت و ابلاغ کرد تا مردم جزئیات احکام و قوانین را یاد بگیرند.	۴۹
۷	اسلام به تمام احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه ی اجتماعی داده است.	۵۰
۸	حکومت غیر طاغوتی دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا در می آورد.	۵۱
۹	اگر پیامبری در اجرای احکام الهی معصوم نباشد، اعتماد مردم به دین از دست می رود.	۵۳
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۰	۱-چگونگی قدر شناسی از پیامبر اکرم (ص) ۲-عدم عصمت پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی ۳-عدم عصمت پیامبران در اجرای احکام الهی الف) از دست رفتن اعتماد مردم به دین ب) دچار شدن مردم به گمراهی ج) سلب امکان هدایت از مردم د) حفظ وحدت میان مسلمانان	۵۳ و ۵۷
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۱	مسئولیت های پیامبر اکرم (ص) را نام ببرید.	۴۹
۱۲	چرا تشخیص عصمت پیامبران فقط در شأن خداوند است؟	۵۳
۱۳	اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن کریم ، چه کسی بود؟	۴۹
۱۴	چرا پیامبر اکرم (ص) وظیفه تعلیم و تبیین آیات را برعهده داشتند؟	۴۹
۱۵	دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی را نام ببرید.	۵۰
	ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	

۱۶	طاغوت:	۵۱
۱۸	حکومت غیر طاغوتی:	۵۱
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۹	برای وحدت مسلمانان باید چه نکاتی را رعایت کنیم ؟ توضیح دهید.	۵۷
۲۰	پیامبر اکرم (ص) چگونه مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی را به انجام رساند؟	۴۹
۲۱	از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی ، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام را توضیح دهید.	۵۰
۲۲	چگونگی عصمت را در پیامبران توضیح دهید.	۵۴

ردیف	**پاسخنامه سوالات درس چهارم**	صفحه
الف) آیات/احادیث/اشعار		
۱	فقط خداوند فرد دارای عصمت را برای پیامبری تشخیص می دهد.	۵۴
۲	ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	۵۱
۳	ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	۵۱
۴	ولایت	۵۰
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۵	صحیح	۵۷
۶	غلط	۴۹
۷	غلط	۵۰
۸	صحیح	۵۱
۹	غلط	۵۳
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		

۱۰	۱-چگونگی قدر شناسی از پیامبر اکرم (ص) :د) حفظ وحدت میان سلمانان ۲-عدم عصمت پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی:ج) سلب امکان هدایت ازمردم ۳-عدم عصمت پیامبران دراجرای احکام الهی :الف)از دست رفتن اعتماد مردم به دین	۵۳و ۵۷
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۱	دریافت وابلاغ وحی،تعلیم وتبیین تعالیم قرآن(مرجعیت دینی)ولایت ظاهری	۴۹
۱۲	فقط خداوند که از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می تواند توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد .	۵۳
۱۳	امام علی علیه السلام	۴۹
۱۴	تا مردم بتوانند به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابندوجزئیات احکام و قوانین را بفهمندو شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند .	۴۹
۱۵	الف) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام ب) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	۵۰
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۶	کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند، در حالی که فرمان و قانونشان بر گرفته از فرمان الهی نیست.	۵۱
۱۷	رسول خدا(ص) با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال نائل شد که می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم خلقت تصرف نماید .	۵۲
۱۸	حکومتی که مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا درآورد .	۵۱
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۰	۱- از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم .برای این منظور شایسته است اعتقادات خود را با دانش و استدلال، ارتقا ببخشیم تا بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون دعوا و ناسزاگویی بیان کنیم . ۲- از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم و به این سخن رسول خدا(ص) به خوبی عمل کنیم که فرمود : « هرکس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برنخیزد، مسلمان نیست » ...	۵۷

۲۱	پیامبر اکرم (ص) آیات قرآن کریم را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می کرد و بدون ذرّه ای کم یا زیاد به مردم می رساند. آن حضرت این مسئولیت را به طور کامل انجام داد و همهه آیات قرآن را برای مردم خواند. همچنین نویسندگانی را مأمور نوشتن قرآن نمود. عده زیادی نیز با اشتیاق، آیات قرآن را فرا می گرفتند و در سینه خود حفظ و به آن عمل می کردند. یکی از یاران پیامبر، به نام عبدالله بن مسعود می گوید: «ما ده آیه از قرآن را از پیامبر فرا می گرفتیم و بعد از اینکه در معنای آن تفکر می کردیم و به آن عمل می نمودیم، بار دیگر برای یاد گرفتن آیات بعدی، نزد پیامبر می رفتیم».	۴۹
۲۲	اصولا یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه ای بر پایه عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را بر اساس قوانین عادلانه بنا نهند. این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، میسر نیست. آیا می شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوه رسیدن به آن را نادیده بگیرد؟ همچنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند خمس، زکات، حقوق و مسئولیت های خانواده و جامعه، امر به معروف، نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوزگران و ستمکاران. روشن است که اجرای این قوانین، بدون تشکیل حکومت امکان پذیر نیست.	۵۰و۵۱
۲۳	پیامبران با اینکه مانند ما غریزه و اختیار دارند، در مقام عمل به دستورات الهی دچار گناه نمی شوند؛ زیرا کسی گناه می کند که هوی و هوس بر او غلبه کند، اما کسی که حقیقت گناه را مشاهده می کند و می داند که با انجام آن از لطف و رحمت خداوند دور می شود، محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمی کند. هم چنین آنان از چنان بینش عمیقی برخوردارند که در انجام اوامر خداوند گرفتار خطا و اشتباه نمی شوند.	۵۴

درس پنجم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس ۵: امامت، تداوم رسالت	**کتاب: دین و زندگی۲**	**طراحی توسط استان: زنجان**
پایه: یازدهم	**رشته: مشترک**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	

۱	آیهٔ «إِنَّما یُرِیدُ اللَّهُ لِیُذْهِبَ ..... أَهْلَ الْبَیْتِ وَ ..... تَطْهِیراً» را تکمیل کنید و به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) آیه دربارهٔ چه کسانی نازل شده است؟ ب) پیامبر اکرم (ص) برای آگاهی مردم از پیام این آیه، چه کاری انجام می دادند؟	۷۰
۲	آیهٔ «إِنَّما وَلِیُّکُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِینَ آمَنُوا ..... الصَّلاةَ وَ یُؤْتُونَ الزَّکاةَ ..... » را تکمیل کنید و بگویید که در آن ویژگی های چه کسی مشخص شده است؟	۶۵
۳	حدیث ثقلین: « إنّی تارِکٌ فیکُمُ الثَّقَلَین ..... و ..... أهلَ بَیتی » را تکمیل کنید و با توجه به آن بگویید در چه صورتی مسلمانان گمراه نمی شوند؟	۶۷
۴	با نزول آیهٔ «وَ أَنْذِرْ عَشِیرَتَکَ الْأَقْرَبِین » پیامبر اکرم (ص) چه کاری انجام داد؟	۶۴
۵	در آیهٔ « أَطِیعُوا اللَّهَ وَ أَطِیعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِی الْأَمْرِ مِنْکُمْ » مصداق اولوا الامر چه کسانی هستند؟	۶۶و ۶۷
۶	در آیهٔ «یا أَیُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما أُنْزِلَ إِلَیْکَ مِنْ رَبِّکَ ...» خدا چه فرمانی به پیامبر (ص) می دهد و اهمیت آن فرمان چه قدر است؟	۶۸
۷	کلمهٔ «مولی» درحدیث « مَن کُنتُ مَولاهُ فَهذا عَلیٌّ مَولاهُ»به چه معناست؟ دو دلیل را ذکر کنید.	۶۹
۸	آیهٔ «یا أَیُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما أُنْزِلَ إِلَیْکَ مِنْ رَبِّکَ ...» مربوط به کدام یک از مسئولیت های پیامبر اکرم (ص) است؟	۶۹
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۹	با رحلت پیامبر اکرم(ص) ، مسئولیت مرجعیت دینی پایان می پذیرد.	۶۳
۱۰	واقعهٔ مهم غدیر خم در روز هجدهم ذی الحجه همزمان با اجتماع مسلمانان برگزار شد.	۶۸
۱۱	امام چون همه مسئولیت های پیامبر (ص)را دارد باید همان صفات پیامبر را نیز داشته باشد تا مردم به وی اطمینان کنند .	۶۴
۱۲	در واقعهٔ غدیر خم ، خداوند انجام ندادن آن ماموریت را مساوی با عدم انجام رسالت اعلام کرد.	۶۹
۱۳	در ضمن حدیث جابر، پیامبر اکرم (ص) به امام باقر (ع) سلام رسانده است.	۶۶
۱۴	لازمه جانشینی پیامبر (ص) علم و عصمت است.	۷۰
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۵	۱-إِنَّما وَلِیُّکُمُ اللهُ و رَسُولُهُ و الَّذینَ آمَنُوا ... الف) دعوت بزرگان بنی هاشم به اسلام ۲-ما اِن تَمَسّکتُم بِهِما لَن تَضِلُّوا اَبَداً ب) صدقه در حال رکوع ۳-وَ اَنذِر عَشیرَتَکَ الأقربینَ ج) عدم گمراهی در صورت اطاعت از قرآن و اهل بیت د) حدیث جابر	کل در س ۵

	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۶	چرا امام باید معصوم باشد؟	۶۴
۱۷	در مراسم دعوت خویشان ، پیامبر (ص) از امام علی (ع) با چه القابی یاد کردند؟	۶۴
۱۸	در میان مسئولیت های پیامبر (ص) کدام یک با رحلت ایشان باید ادامه نمی یابد؟	۶۳
۱۹	چرا اطاعت از حضرت زهرا (س) بر مسلمانان واجب است؟	۷۰
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۰	امامت:	۶۳
۲۱	حجۀ البلاغ:	۶۸
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۲	امام را چه کسی تعیین می کند؟ و چرا؟	۶۴
۲۳	آیا ممکن است قرآن و پیامبر (ص) پایان دو مسئولیت مرجعیت دینی و ولایت ظاهری را پس از رحلت آن حضرت اعلام بکنند؟	۶۳
۲۴	چرا سکوت قرآن و پیامبر اکرم (ص) در باره امامت امام علی (ع) فرض نادرستی هست؟	۶۴
۲۵	در زمینه تعیین امام توسط قرآن و پیامبر اکرم (ص) چند فرض مطرح است؟ بیان کنید و علت درستی یا نادرستی هریک را به اختصار بیان کنید.	۶۴

ردیف	پاسخنامه سوالات درس پنجم	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	عَنکُمُ الرِّجسَ - یُطَهِّرَکُم الف) اهل بیت پیامبر اکرم (ص) یعنی دوازده امام معصوم و حضرت زهرا (س) ب) مدت ها هر روز صبح ، هنگام رفتن به مسجد از در خانۀ حضرت فاطمه (س) می گذشت و اهل خانه را اهل بیت صدا می زد و آیۀ تطهیر را می خواند.	۷۰
۲	الَّذِینَ یُقیمون – وَ هُم راکِعُون - امام علی علیه السلام	۶۵
۳	کتابَ الله - عِترتی - در صورتی که هم از قرآن و هم از اهل بیت پیروی کنند.	۶۷
۴	برای انجام این دستور، رسول خدا چهل نفر از بزرگان بنی هاشم را دعوت کرد و دربارهه اسلام با آنان سخن گفت و آنان را به دین اسلام فراخواند و از آنان برای ترویج و تبلیغ اسلام، کمک خواست؛ همهه مهمانان سکوت کردند و جوابی ندادند .در میان سکوت آنان، علی بن ابی طالب که در آن زمان، نوجوانی بیش نبود، برخاست و گفت : «من یار و یاور تو خواهم بود، ای رسول خدا» درخواست پیامبر ، سه بار مطرح شد و هر بار، همه سکوت کردند و تنها علی قاطعانه	۶۴

	اعلام آمادگی و وفاداری کرد .پس از آن، پیامبر دست آن حضرت را در دست گرفت، بیعت ایشان را پذیرفت و به مهمانان فرمود: «همانا این، برادر من، وصیّ من و جانشین من در میان شما خواهد بود».	
۵	اهل بیت پیامبر اکرم (ص) یعنی دوازده امام معصوم	۶۶ و ۶۷
۶	فرمان می دهد پیامی را که قبلا دریافت کرده در غدیر خم به همگان اعلام کند. اهمیت این فرمان به اندازه ۲۳ سال پیامبری پیامبر اکرم (ص) است.	۶۸
۷	سرپرست و رهبر - ۱- تبریک و تهنیت مردم به حضرت علی (ع) ۲- عید اعلام شدن این روز	۶۹
۸	دریافت وحی و ابلاغ آن	۶۹
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۹	غلط	۶۳
۱۰	صحیح	۶۸
۱۱	غلط	۶۴
۱۲	صحیح	۶۹
۱۳	صحیح	۶۶
۱۴	صحیح	۷۰
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۵	۱-إِنَّما وَلِيُّكُمُ اللهُ و رَسُولُهُ و الَّذينَ آمَنُوا ... : ب) صدقه در حال رکوع ۲-ما اِن تَمَسّكتُم بِهِما لَن تَضِلُّوا اَبَداً : ج) عدم گمراهی در صورت اطاعت از قرآن و اهل بیت ۳-وَ اَنذِر عَشيرَتَكَ الأقربينَ : الف) دعوت بزرگان بنی هاشم به اسلام	کل درس ۵
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۶	تا مردم به او اطمینان پیدا کنند و راهنمایی های او را بپذیرند.	۶۴
۱۷	«همانا این، برادر من، وصیّ من و جانشین من در میان شما خواهد بود».	۶۴
۱۸	دریافت و ابلاغ وحی	۶۳
۱۹	حضرت فاطمه زهرا (س)جزء اهل بیت است و اگرچه عهده دار امامت نبوده، اما علم و عصمت کامل دارد و پیروی از کلام و رفتار وی بر همه مسلمانان واجب و سرچشمه هدایت و رستگاری است .	۷۰
هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۰	امامت: جانشینی پیامبر اکرم (ص)	۶۳
۲۱	حجۀ البلاغ: آخرین حج پیامبر اکرم (ص) حجۀ الوداع یا حجۀ البلاغ نام دارد.	۶۸
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		

۲۲	خدا - انسان ها نمی توانند تشخیص دهند که چه کسی معصوم است و مرتکب هیچ گناهی نمی شود. بنابراین، همان طور که پیامبر از طرف خدا معرفی و معین می شود، تنها خداوند است که می تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند و به مردم بشناساند.	۶۴
۲۳	زیرا نیاز جامعه به حکومت و تعلیم و تبیین دین، پس از رسول خدا(ص) نه تنها از بین نرفت، بلکه افزایش هم یافت؛ به این دلیل که گسترش اسلام در نقاط دیگر و نیز ظهور مکاتب و فرقه های مختلف، باعث پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی گردید و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن گونه که پیامبر اداره می کرد، اداره نماید، افزون تر شد. علاوه بر اینکه اصولاً حکومت و اداره جامعه و تعلیم و تبیین دین، امری تمام شدنی و پایان پذیر نیست و همواره جامعه نیازمند حاکم و معلمی است که بتواند راه رسول خدا را ادامه دهد و احکام اسلام را اجرا نماید.	۶۳
۲۴	زیرا قرآن کریم، هدایتگر مردم در همه امور زندگی است و ممکن نیست نسبت به این دو مسئولیت مهم که به شدّت در سرنوشت جامعه اسلامی تأثیرگذار است بی تفاوت باشد . همچنین پیامبر اکرم آگاه ترین مردم نسبت به اهمیت و جایگاه این مسئولیت هاست و نمی تواند از کنار چنین مسئله مهمی با سکوت و بی توجهی بگذرد . در حقیقت، بی توجهی به این مسئله بزرگ، خود دلیلی بر نقص دین اسلام است؛ و این در حالی است که دین اسلام کامل ترین دین الهی است.	۶۴
۲۵	۱- قرآن کریم و پیامبر اکرم در این باره سکوت کرده اند؛ ۲- همچون مسئولیت اوّل، پایان این دو مسئولیت را نیز اعلام نموده اند؛ ۳- جانشین را تعیین نموده و دو مسئولیت « تعلیم و تبیین دین » و « ولایت ظاهری» را بر عهده او گذاشته اند. برای بیان علت به صفحه ۶۴ مراجعه شود.	۶۴

درس ششم

	دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی	
سوالات درس ششم : پیشوایان اسوه	کتاب: دین و زندگی ۲	طراحی توسط استان: سمنان
پایه : یازدهم	رشته: ریاضی / تجربی / کاردانش/فنی‌وحرفه‌ای	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

ردیف	سؤال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	**در آیه « لَقَدْ کانَ لَکُمْ فی رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ کانَ یَرْجُوا اللَّهَ وَ الْیَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَکَرَ اللَّهَ کَثیراً »:** **الف) حضرت رسول(ص) در چه زمینه‌هایی به عنوان الگو و الگو معرفی می‌گردد ؟** **ب) ایشان برای چه کسانی به عنوان اسوه معرفی می‌شوند ؟ ج) چه کسی ایشان را به عنوان اسوه معرفی می‌نماید ؟**	**۷۵**
۲	**سخن رسول خدا بدیهای یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛ زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم** **الف) بیانگر کدامیک از ابعاد سیره رسول خدا (ص) در رهبری جامعه است ؟** **ب) به دلیل وجود این نوع رفتار مردم چه احساسی نسبت به رسول خدا (ص) داشتند ؟**	**۷۷**
۳	**سخن رسول خدا(ص)رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر شما حریص است» نشان دهنده علاقه‌ایشان به چه امری بود؟**	**۷۷**
۴	**آیه « لَعَلَّکَ باخِعٌ نَفْسَکَ أَلاَّ یَکُونُوا مُؤْمِنینَ »: الف) در وصف چه کسی نازل شده است؟** **ب) به کدام ویژگی ایشان اشاره دارد؟ ج) سران قریش چه برخوردی با ایشان داشتند؟**	**۷۷**
۵	**رسول خدا با سخن «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد» قصد بیان اهمیت و ضرورت چه مطلبی را به مسلمانان داشتند ؟**	**۷۸**
۶	**آیه «إِنَّ الَّذینَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحاتِ أُولئِکَ هُمْ خَیْرُ الْبَرِیَّةِ»:** **الف) در چه مکانی نازل شد ؟ ب) در وصف چه کسانی نازل شده است ؟ ج) با چه عنوانی از آن‌ها یاد شده است ؟** **د) چه کسی راوی شأن نزول آیه می‌باشد؟**	**۸۰**
۷	**بنابر سخن رسول خدا «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان او، رستگارند و در روز قیامت، اهل نجات‌اند» :الف) حدیث در وصف چه کسی است ؟ ب) حدیث در چه محلی بیان شده است ؟** **ج) شیعه در لغت به چه معناست؟ د) شیعه‌در اصطلاح‌دینی‌به چه معناست؟**	**۸۰**

۸	حدیث «سوگند به خدا، اگر همه دنیا را (با تمام وسعتش) به من بدهند تا به اندازه گرفتن پوست جو از دهان موری، خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد» :الف: این حدیث از کیست؟ ب: نشان‌دهنده کدامیک از فضائل ایشان است؟	۸۲
۹	حدیث « أَنَا مَدینَهُ العِلمِ وعَلِیٌ بابُها، فَمَن أرادَ العِلمَ فَلیَأت بابَها» : الف) منبع علم حضرت علی ع را چه چیزی معرفی می‌کند ؟ ب) بیانگر چه حقیقتی درباره حضرت علی (ع) است ؟	۸۳
۱۰	سخن حضرت علی ع«هرگاه از پیامبر سؤال می‌کردم، پاسخم را می‌داد و اگر در حضورش سکوت می‌کردم، ایشان پیشگام می‌شد و از دانش خود مرا بهره‌مند می‌ساخت» : الف) به کدامیک از فضائل ایشان اشاره دارد ؟ ب) منبع این فضیلت چه بود ؟ ج) نتیجه آن چه شد ؟	۸۴
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۱۱	مسئولیت مشترک میان پیامبرص و امامان معصوم ع تنها ولایت ظاهری است.	۷۴
۱۲	پیامبراکرم (ص) پس از سیزده سال تلاش برای هدایت مردم و با درخواست مردم مکه ، به این شهر هجرت کرد.	۷۵
۱۳	هدف پیامبراکرم (ص) در یکسان قرار دادن همه افراد در برابر قانون الهی، بنا نهادن جامعه‌ای عادلانه بود.	۷۵
۱۴	مطابق سیره پیامبراکرم(ص) متجاوزان حقوق مردم اگر از صاحب منصبان نباشند باید طبق قانون الهی مجازات شوند.	۷۵
۱۵	گاهی در حضور پیامبر، شعر می‌خواندند، یا از گذشته خود می‌گفتند، در همه این موارد به هیچ وجه ، آنان را منع نمی‌کرد.	۷۷
۱۶	مردم می‌توانستند در نزد رسول خدا ص از مسائل روزمره صحبت کنند.	۷۷
۱۷	مردم در نزد پیامبر خدا (ص) تنها باید درباره آخرت صحبت می‌کردند.	۷۷
۱۸	پیامبراکرم ص فقط مردم عادی را هدایت نمی کرد بلکه حتی می‌کوشیدند کسانی را که با ایشان می‌جنگیدند، را نیز هدایت کنند.	۷۷
۱۹	اگر در بحبوحه جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند، او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر قبول نکرد باید او را بکشیم .	۷۸
۲۰	مسلمان باید علاوه بر عبادت خداوند به دنبال کار و تلاش باشد.	۷۸
۲۱	نام حضرت علی (ع) را پدر بزرگوارشان حضرت ابوطالب ع به پیشنهاد رسول خدا ص بر ایشان نهاد .	۷۹

۲۲	همه بزرگان علم و دانش که بر روی شخصیت حضرت علی ع مطالعه کرده‌اند، اعم از مسلمان و غیر مسلمان ، وجود فضایلی بی‌مانند در ایشان را مشاهده کرده‌اند.	۸۱
۲۳	حضرت علی (ع) به جهت آراستگی به همه فضائل الهی و ویژگی های رهبری ، شایستگی رهبری جامعه را داشتند.	۸۲
۲۴	حضرت علی (ع) بعد از ۲۵ سال گوشه‌نشینی خلافت را قبول کردند .	۸۲
۲۵	حضرت علی (ع) در دارالحکومه و چند ماه بعد از آغاز خلافت اعلام کردندکه سهم همه مسلمانان از بیت‌المال به طور مساوی خواهد بود.	۸۲
۲۶	حضرت علی(ع) در همه موضوعات و همه زمینه‌ها سخن گفته است.	۸۲
۲۷	موضوعاتی چون جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی از جمله موضوعات مورد نیاز برای هدایت و سعادت انسان است .	۸۲
۲۸	منظور از « سخن خالق » در گفتار ابن‌ابی‌الحدید در مقدمه شرح نهج‌البلاغه، قرآن کریم است.	۸۳
۲۹	دانش امیرالمؤمنین(ع) از وحی الهی سرچشمه می‌گیرد.	۸۳
۳۰	تنها معلم و مربی حضرت علی(ع) ، رسول خدا (ص) می‌باشد.	۸۳
۳۱	در هنگام نزول وحی آوای اندوهناک شیطان را شنیدند	۷۹
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۳۲	هر عبارت به کدامیک از ابعاد رهبری رسول خدا (ص) اشاره دارد؟ ۱. نبود تبعیض ، برابری همه در برابر قاون الهی ۲. نشست و گفت‌و گوی صمیمانه با فقیران ۳.مهربانی ، صبر و تحمل در هدایت مردم ۴. ممانعات از عیب‌جویی دیگران نزد ایشان الف:مبارزه با فقر و محرومیت ب: محبت و مدارا با مردم ج:اجرای عدالت د:سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم	۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸
۳۳	هر عبارت را به عبارتی مناسب از ستون مقابل متصل نمایید؟ ۱. والا و بلند مرتبه ۲. نام‌نهادن بر حضرت علی (ع) ۳. سرچشمه دانش حضرت علی(ع) دانش... ۴. شارح اهل‌سنت نهج‌البلاغه الف: ابن ابی الحدید ب: ابوطالب ج: علی د:پیامبر اکرم (ص)	۷۹ ۸۳
	د) گزینه صحیح را انتخاب کنید.	

۳۴	نتیجه هجرت پیامبراکرم(ص) از مکه به مدینه چه بود ؟ الف) هدایت مردم مکه ب) هدایت مردم مدینه ج) لبیک گفتن به دعوت مردم مدینه د) بنای حکومت اسلامی در مدینه	۷۵
۳۵	الگو و اسوه شدن رسول خدا (ص) در « جایگاه رهبری » برای مؤمنان در کدام دوره زندگی ایشان محقق گشت ؟ الف) سیزده سال زندگی در مکه ب) سیزده سال زندگی در مدینه ج) ده سال زندگی در مدینه د) ده سال زندگی در مکه	۷۵
۳۶	حضرت علی(ع) حکومت خود را بر اساس چه معیارهایی اداره می‌کردند؟ الف) دستورات قرآن و سنت رسول خدا (ص) ب) دستورات قرآن و وحی الهی ج) سنت رسول خدا(ص) و وحی الهی د) دستورات قرآن و بزرگان عرب	۷۵
۳۷	پیامبراکرم(ص) در چه شرایطی در برابر پایمال شدن حق بردباری و ملایمت نشان می‌داد ؟ الف) اگر حق مربوط به تنها یک نفر بود ب) اگر حق شخصی خود ایشان بود. ج) اگر حق افراد جامعه بود. د) اگر ضرر زیادی برای افراد نداشت.	۷۵
۳۸	آیا مردم می‌توانستند نزد پیامبر خدا (ص) شعر بخوانند یا از گذشتگان صحبت کنند ؟ الف) بله هر هر صورت می‌توانستند ب) خیر این قبیل کارها مطلقا حرام بود ج) بله البته اگر کار حرامی را در پی نداشت. د) فقط می توانستند از گذشتگان صحبت کنند.	۷۷
۳۹	«گفتگوی‌صمیمانه با فقیران و محرومان»در سیره‌رسول‌خدا (ص) نشان‌دهنده‌کدامیک از ابعاد رهبری ایشان می‌باشد ؟ الف) مبارزه با فقر و محرومیت ب) محبت و مدارا با مردم ج) برقراری عدالت د) بنانهادن حکومت دینی	۷۸
۴۰	تربیت حضرت علی از سن سه سالگی به بعد بر عهده چه کسی بود ؟ الف) پدر بزرگوارشان حضرت ابوطالب (ع) ب) مادر بزرگوارشان حضرت فاطمه بنت اسد ج) پسر عموی بزرگوارشان رسول خدا(ص) د) جد بزرگوارشان عبدالمطلب (ع)	۷۹
۴۱	کدامیک از احادیث زیر با حدیث ثقلین در ارتباط است و نشان دهنده عصمت ، عدالت و علم کامل است؟ الف) علی همراه حق است و حق همراه علی است. ب) این مرد و شیعیان او، رستگارند و در روز قیامت، اهل نجات‌اند. ج) هر کس که من ولی اویم ، این علی نیز ولی اوست. د) خدایا! اینان اهل بیت من اند؛ آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن.	۸۱
۴۲	حدیث « عَلِی مَعَ الحَقِّ وَ الحَقُّ مَعَ عَلِی » کدامیک از مباحث بحث امامت را اثبات می‌کند ؟ الف) عصمت ب) عدالت ج) علم د) همه موارد	۸۱
۴۳	بنابر سخن حضرت علی (ع) در آغازین روزهای حکومتشان چه کسانی ننگ دنیا و عذاب آخرت را برای خود خریده‌اند ؟ الف) کسانی که بیش از حق خود از بیت‌المال برداشته‌اند.	۸۲

	ب) کسانی‌که جیب‌های خود را از اموال عمومی انباشته‌اند. ج) کسانی‌که با اموال عمومی برای خود باغ و ملک کرده‌اند. د) همه موارد	
	هـ) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۴۴	پیامبراکرم(ص) چگونه حکومت اسلامی را بنیان نهاد ؟	۷۵
۴۵	کدام اقدام رسول خد ا(ص) نقطه عطفی در فراگیر شدن حکومت آن حضرت در سرتاسر شبه‌جزیره عربستان شد ؟	۷۵
۴۶	اصلاحات مهمی که حضرت علی(ع) بعد از در دست گرفتن حکومت آغاز کردند، از چه منابعی نشأت می‌گرفت ؟	۷۵
۴۷	تلاش رسول خدا(ص) برای بنانهادن جامعه‌ای عادلانه در چه شرایطی انجام می‌گرفت؟	۷۵
۴۸	مطابق فرمایشات رسول خدا (ص) علت سقوط اقوام و ملل پیشین چه بود ؟	۷۶
۴۹	کسی که برای نخستین بار در جامعه صدر اسلام ، برابری همه افراد در برابر قانون را اعلام کرد، که بود ؟	۷۶
۵۰	حضرت علی(ع) ، رسول خدا (ص) را به جهت تلاش بی‌پایان ایشان در امر هدایت مردم به چه چیزی تشبیه کردند ؟	۷۷
۵۱	رسول خدا(ص) به عنوان طبیبی سیار چه کسانی را درمان می‌کرد ؟	۷۷
۵۲	گفت‌و گوی صمیمانه رسول خدا با محرومان و فقیران و احترام به آن‌ها چه اثری در فقیران داشت ؟	۷۸
۵۳	تنها همراه رسول خدا(ص) در غار حرا چه کسی بود ؟	۷۹
۵۴	رسول خدا(ص) حضرت علی (ع) را در کودکی چگونه تربیت می‌کرد؟	۷۹
۵۵	چرا شیطان در هنگام وحی بر پیامبر اکرم (ص) آوایی اندوهناک سر داد ؟ جز پیامبر چه کسی صدای او را شنید ؟	۷۹
۵۶	حضرت علی (ع) چگونه توانست آوای اندهناک شیطان را بشنود ؟	۷۹
۵۷	« بهترین مردم در مساوات» ، «راسخ‌ترین مردم در انجام فرمان خدا » ، «ارجمند ترین مردم در نزد خداوند » این عناوین در وصف چه کسی بیان شده است ؟	۸۰
۵۸	بنابر سخن رسول خدا (ص) پیروی از امام علی(ع) چه نتیجه‌ای را در پی دارد ؟	۸۰
۵۹	چرا حضرت علی(ع) بعد از ۲۵ سال کنار گذاشته شدن از حق خلافت به صحنه آمد ؟	۸۲

۶۰	حضرت علی (ع) «مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت » را در حکومت خود از چه منبعی الگو گرفته بود ؟	۸۲
۶۱	حضرت‌علی(ع) درچه‌زمانی و چه‌محلی اعلام کردند که حق مردم مظلوم را از کسانی که بیش از حق خود از بیت‌المال برداشته‌اند، باز می‌ستانند و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهند داد ؟	۸۲
۶۲	شیوه توزیع بیت‌المال در زمان خلافت حضرت علی(ع) چگونه بود ؟	۸۲
۶۳	چرا عده ای به تقسیم عادلانه بیت‌المال توسط حضرت علی(ع) اعتراض کردند ؟	۸۲
	و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۶۴	شیعه :	۸۰
	ز) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۶۶	نمونه‌هایی از سیره رسول خدا (ص) را با هم‌نشینانشان بنویسید.	۷۷
۶۷	رسول خدا (ص) در هنگام جنگ چه توصیه‌هایی به مسلمانان می‌کردند ؟	۷۸
۶۸	با درخواست مشرک برای پی بردن به حقیقت اسلام در بحبوحه جنگ چه باید کرد ؟	۷۸
۶۹	مذمت بیکاری و عبادت صرف توسط رسول خدا(ص) در جهت تحقق کدامیک از اهداف ایشان در رهبری جامعه بود ؟	۷۸
۷۰	سیره رسول خدا (ص) درباره فقیران به چه صورت بود ؟	۷۸
۷۱	بنابر سخن حضرت علی (ع) عاقبت کسانی که بیش از حق خود از بیت‌المال و اموال عمومی برداشته‌اند و جیب خود را انباشته‌اند و ملک و باغ خریده‌اند ، چیست ؟ و ایشان در حکومتشان چه برخوردی با آنان خواهند داشت ؟	۸۲
۷۲	نمونه‌هایی از موضوعاتی که حضرت علی (ع) درباره آن سخن گفته‌اند و ما را راهنمایی کرده‌اند و برای سعادت و هدایت ما ضروری است را بنویسید.	۸۲
۷۳	دانشمندان بزرگ جهان اسلام در چه موضوعاتی از کتاب نهج البلاغه بهره‌برده‌اند ؟	۸۲
۷۴	حضرت علی ? چگونه به دانشی بی‌مانند دست یافت ؟	۸۳

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ششم	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	الف) همه زمینه‌های فردی و اجتماعی ب) مؤمنان ج) خداوند متعال	۷۵
۲	الف) محبت و مدارا با مردم ب) ایشان را پدر مهربان خود می‌دانستند.	۷۶
۳	نجات مردم از گمراهی	۷۷
۴	الف) رسول خدا(ص) ب) سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ج) دشمنی سران قریش با ایشان روزبه روز بیشتر میشد. می‌گفتن او ساحر و جادوگر و دیوانه است، بر سر و رویش خاکستر می‌پاشیدند، طعنه و نیش زبان به او میزدند.	۷۷
۵	مبارزه با فقر و بنای جامعه آباد و بدور از محرومیت و مذمت کوچک شمردن فقیران و بینوایان	۷۸
۶	الف) در کنار خانه خدا (مکه) ب) حضرت علی (ع) و شیعیان ایشان ج) بهترین مخلوقات (خَيْرُ الْبَرِيَّةِ) د) جابربن عبدالله انصاری	۸۰
۷	الف) حضرت علی (ع) و شیعیان ایشان ب) در کنار خانه خدا (مکه) ج) پیرو د) مسلمانی‌است‌که‌به‌فرمان خدا وپیامبر(ص) ،امیرالمؤمنین‌علی(ع) را جانشین‌پیامبر می‌داند و از او پیروی‌می‌کند.	۸۰
۸	الف) حضرت علی (ع) ب) عدالت بی‌مانند ایشان	۸۲
۹	الف)رسول خدا(ص) ج) دانش ایشان متصل به دانش پیامبر بود و دانش پیامبر نیز از وحی الهی سرچشمه می‌گرفت.	۸۳
۱۰	الف) دانش بی‌مانند ب) دانش رسول خدا(ص) و وحی الهی ج) امیرالمؤمنین علی (ع) به دانش بی‌مانندی رسید که هرکس در هر موردی از ایشان سؤال می‌پرسید، ایشان بی‌درنگ و در کمال درستی پاسخ می‌داد.	۸۴
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۱۱	غ	۷۴
۱۲	غ	۷۵
۱۳	ص	۷۵
۱۴	غ	۷۵

۱۵	غ	۷۷
۱۶	ص	۷۷
۱۷	غ	۷۷
۱۸	ص	۷۷
۱۹	غ	۷۸
۲۰	ص	۷۸
۲۱	ص	۷۹
۲۲	ص	۸۱
۲۳	ص	۸۲
۲۴	غ	۸۲
۲۵	غ	۸۲
۲۶	غ	۸۲
۲۷	ص	۸۲
۲۸	ص	۸۳
۲۹	ص	۸۳
۳۰	ص	۸۳
۳۱	ص	۷۹
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۳۲	۱. نبود تبعیض،برابری همه در برابر قانون الهی ج:اجرای عدالت ۲.نشست و گفتگوی صمیمانه با فقیران الف: مبارزه با فقر و محرومیت ۳. مهربانی، صبر و تحمل در هدایت مردم د:سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ۴. ممانعت از عیبجویی دیگران نزد ایشان ب:محبت و مدارا با مردم	۷۵ – ۷۸
۳۳	۱. والا بلند مرتبه ج: علی ۲.نام نهادن بر حضرت علی(ع) ب: ابوطالب	۷۹ ۸۳

	۳.سرچشمه دانش حضرت علی (ع) د: پیامبر اکرم(ص) ۴.شارح اهل سنت نهج البلاغه الف: ابن ابی الحدید	
	د) گزینه صحیح را انتخاب کنید.	
۳۴	د) بنای حکومت اسلامی در مدینه	۷۵
۳۵	ج) ده سال زندگی در مدینه	۷۵
۳۶	الف) دستورات قرآن و سنت رسول خدا (ص)	۷۵
۳۷	ب) اگر حق شخصی خود ایشان بود.	۷۵
۳۸	ج) بله البته اگر کار حرامی را در پی نداشت.	۷۷
۳۹	الف) مبارزه با فقر و محرومیت	۷۸
۴۰	ج) پسر عموی بزرگوارشان رسول خدا(ص)	۷۹
۴۱	الف) علی همراه حق است و حق همراه علی است.	۸۱
۴۲	د) همه موارد	۸۱
۴۳	د) همه موارد	۸۲
	هـ) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۴۴	با هجرت از مکه به مدینه با دعوت مردم مدینه	۷۵
۴۵	هجرت ایشان از مکه به مدینه و بنا نهادن حکومت اسلام در آنجا	۷۵
۴۶	دستورات قرآن و سنت رسول خدا(ص)	۷۵
۴۷	در جامعه آن روز حجاز و سایر کشورها، تبعیض و تفاوت طبقاتی، یک قانون پذیرفته شده بود و کسی با آن مخالفت نمیکرد.	۷۵
۴۸	تبعیض روا داشتن در اجرای عدالت	۷۶
۴۹	رسول خدا (ص)	۷۶
۵۰	طبیب سیار	۷۷
۵۱	دل‌های کور، گوش‌های کر، زبان‌های گنگ، او با داروهای خویش بیماران غفلت زده و سرگشته را درمان می‌کرد	۷۷

۵۲	رسول خدا(ص) را همدل و همراز خود می‌یافتند	۷۸
۵۳	حضرت علی(ع)	۷۹
۵۴	با انجام رفتارهای نیکو و فرمان به پیروی از آن رفتارها	۷۹
۵۵	ناامیدی شیطان از پرستش خود - حضرت علی(ع)	۷۹
۵۶	چون هرچه را که رسول خدا(ص) می‌شنود و می‌بیند حضرت علی(ع) هم می‌بیند و می‌شنود.	۷۹
۵۷	حضرت علی(ع)	۸۰
۵۸	سبب رستگاری است	۸۰
۵۹	چون با درخواست عمومی مردم و اصرار آنها بر قبول خالفت حجت را بر خود تمام دید .	۸۲
۶۰	سیره و روش رسول خدا(ص)	۸۲
۶۱	در همان روزهای آغازین حکومتش در مسجد	۸۲
۶۲	سهم همه مسلمانان از بیت المال به طور مساوی بود.	۸۲
۶۳	چون دوره‌های قبل دریافت‌های ویژه و کلان داشتند و اکنون سهمی همانند سایر مسلمانان داشتند.	۸۲
	و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۶۴	مسلمانی است که به فرمان خدا وپیامبر(ص) ،امیرالمؤمنین علی(ع) را جانشین پیامبر می‌داند و از او پیروی می‌کند.	۸۰
۶۵	کتابی است که بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای حضرت علی (ع) را در خود جای داده و حکایتگر دانش بی‌مانند ایشان است.	۸۳
	ز) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۶۶	هرکس به خانه آن حضرت می‌رفت به او احترام می‌گذاشت تا آنجا که گاهی ردای خود را زیر پای او پهن میکرد یا بر جای خود مینشاند. هرگز در مقابل یارانش پای خود را دراز نمیکرد و سعی میکرد تا وقتی که آنها نشستهاند، در کنارشان باشد اگر درباره آخرت حرف میزدند با آنان همراهی می‌کرد .اگر درباره خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن میگفتند، از روی لطف و مهربانی با آنان همسخن میشد .گاهی در حضور پیامبر، شعر میخواندند، یا از گذشته خود می‌گفتند در همه این موارد، آنان‌را منع‌نمیکرد،مگر این‌که کار حرامی‌مانند غیبت‌کردن‌از آنان سرمیزد؛ در این موارد بود که آنان را از ادامه بحث باز میداشت.	۷۷

۶۷	اگر کافری در جنگ کشته شد او را مثله نکنید، کودکان و پیران و زنان را نکشید، حیوانات حلال گوشت را نکشید مگر اینکه برای تغذیه به آن احتیاج داشته باشید. هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستانها را نسوزانید.	۷۸
۶۸	**او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماست و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بجویید.**	۷۸
۶۹	**مبارزه با فقر و بنای جامعه آباد و بدور از محرومیت و مخالفت با کوچک شمردن فقیران و بینوایان**	۷۸
۷۰	**به فقیران بسیار احترام می‌گذاشت و اجازه نمی‌داد که به خاطر فقر مورد بی‌توجهی قرار گیرند و فراموش شوند. برخی از آنها دوست صمیمی ایشان بهشمار می‌رفتند. ثروت را مالک برتری نمی‌شمرد. به آسانی با فقیرترین و محروم‌ترین مردم می‌نشست و صمیمانه با آنها گفت‌وگو می‌کرد.**	۷۸
۷۱	**ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریده‌اند - حق مردم مظلوم را از آنان باز می‌ستانند و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهند داد.**	۸۲
۷۲	**جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی، اخلاق و فضیلت**	۸۲
۷۳	**جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی، اخلاق و فضیلت**	۸۲
۷۴	**با بهره‌مندی ایشان از دانش رسول خدا (ص) و پاسخ دادن به سوالاتشان توسط رسول خدا(ص)**	۸۳

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**	

سوالات درس ۷: وضعیت فرهنگی، اجتماعی	**کتاب: دین و زندگی (۲)**	**طراحی توسط استان چهارمحال و بختیاری**
پایه: یازدهم	**رشته: علوم تجربی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوالات	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	**در آیه «و ما محمد الارسول خلت من قبله ....»** **الف) مخاطبان آیه چه کسانی هستند؟ ب) این آیه بیانگر چه موضوعی است؟**	۸۹

	ج) خطر بازگشت به ارزشهای جاهلی مربوط به کیست؟ د) سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت چه کساتی هستند؟	
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیرا را با ص/غ مشخص کنید.	
۲	پس ار رحلت رسول خدا حوادثی پیش آمد که باعث دور افتادن مردم از رهبری و هدایت امام معصوم شد.	۸۹
۳	چالشهای عصر ائمه (ع) نتیجه دوری از راه آن بزرگواران بود. ص☐غ☐	۹۱
۴	فراهم شدن شرایط برای جاعلان حدیث از مشکلات نگهداری حدیث به شکل حفظ کردن بود. ص☐غ☐	۹۱
۵	دنیا طلبان برای نزدیکی به حاکمان بنی امیه و بنی عباس احادیثی از قول پیامبر جعل می کردند. ص☐غ☐	۹۲
۶	بعد از رحلت رسول خدا جاهلیت با شکل جدید وارد زندگی فرد مسلمان شد. ص☐غ☐	۹۳
۷	مردم در اعتقادات و عمل خود دنباله رو شخصتی های برجسته جامعه نیستند. ص☐غ☐	۹۳
۸	حاکمان بنی امیه و بنی عباس اغلب به اندیشه های میدان می دادند که به نفع اسلام بود. ص☐غ☐	۹۳
	ج)کشف ارتباط (وصل کنید.)	
۹	الف) برخی افراد به تقسیر و تعلیم آیات و معارف مطابق با افکار خود می پرداختند. ۱- ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ب) حاکمان، شخصیت های اسلامی را در انزوا قرار می دادند. ۲- تحریف در اندیشه های اسلام و جعل ج) پس از رحلت رسول خدا،جاهلیت به شکل جدیدی وارد زندگی اجتماعی مسلمان شد. ۳- تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت ۴- ظهور الگوهای غیر قابل اعتماد	۹۱ - ۹۳
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	

۱۰	**امیرالمومنین در سخنرانی های خویش کدام مطلب را سبب به درد آوردن قلب انسان بیان می کند؟**	۹۰
۱۱	**سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت معلول چیست؟**	۹۰
۱۲	**اگر کدام عوامل در دوران بنی امیه و بنی عباس نبوده جز نامی از اسلام باقی نمی ماند؟**	۹۰
۱۳	**چرا با برداشته شدن منع نوشتن احادیث پیامبر و رواج یافتن حدیث نویسی، احادیث زیادی جعل و تحریف شد؟**	۹۱
۱۴	**چالشهای عصر ائمه «مشکلات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی» پس از رسول خدا ناشی از چیست؟**	۹۱
۱۵	**پس از برکناری امام معصوم (ع) چه کسانی به تعلیم و تفسیر آیات قران و معارف اسلامی پرداختند؟**	۹۲
۱۶	**با فاصله گرفتن جامعه از زمان پیامبر حاکمان وقت** چه کسانی را به عنوان الگو و راهنمای مردم **معرفی میکردند؟**	۹۳
۱۷	**کدام تغییر فرهنگی پس از رحلت رسول خدا (ص) موجب شد ائمه اطهارنتوانند مردم آن دوره را با خود همراه کنند؟**	۹۳
۱۸	**دوران کوتاه حکومت امام علی (ع) چه ثمره‌ای داشت؟**	۸۹
۱۹	**امام علی (ع) دلیل اصلی پیروزی شامیان را چه می‌دانست؟**	۹۰
۲۰	**رسول خدا نظام رهبری جامعه پس از خود را بر چه مبنایی طراحی کرد؟**	۸۹
	د)به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۱	**نتیجه خروج رهبری از مسیر امامت چه بود؟**	۸۹
۲۲	**چرا پس از منع حدیث، اوضاع نابسامان حدیث برای پیروان ائمه پیش نیامد؟**	۹۱
۲۳	**چه مسائلی زمینه را برای ورود جعل یا تحریف به احادیث پیامبر آماده کرد؟**	۹۳
۲۴	**رهبری پیامبر با حکومت سلطنتی بنی امیه و بنی عباس چه تفاوت هایی داشت؟**	۹۳
۲۵	**نگهداری حدیث از طریق حافظه چه مشکلاتی داشت؟**	۹۱

ردیف	پاسخ سوالات	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	**الف) همه مسلمانان ب) خطر بازگشت به دوران جاهلیت ج)ضرر بازگشت به ارزشهای جاهلیت برای خود انسان است نه خداوندد)سپاسگزاران واقعی کسانی هستند که به دوره جاهلیت و رفتارها و ارزشهای آن زمان باز نگردند و بر اساس همان برنامه ای که پسامبر از سوی خداوند ارائه کرده است زندگی کنند.**	۸۹
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیرا را با ص/غ مشخص کنید.	
	۲-ص ۳-ص ۴-ص ۵-ص ۶-غ ۷-غ ۸-غ	۸۹ ۹۳
	ج)کشف ارتباط (وصل کنید.)	
۹	**الف) ۲ ب) ۴ ج) ۳**	۹۱
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۰	**متحد بودن باطل در جهت فرمانبرداری از زمامدارشان- متفرق بودن حق در پیروی از امام**	۹۰
۱۱	**سرپیچی از دستورات امام – تفرقه و اختلاف میان مسلمانان**	۹۰
۱۲	تحول فرهنگی و معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر – دو میراث گران قدر آن حضرت (قرآن ائمه اطهار)	۹۰
۱۳	**به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر در میان مردم به دیلل فوت یا شهادت**	۹۱
۱۴	**دوری از راه و رسم ترسیم شده از سوی پیامبر و جانشینان ایشان**	۹۱
۱۵	**برخی از عالمان وابسته به بنی امیه و بنی عباسی و گروهی از علمای اهل کتاب(یهودی و مسیحی) مانند کعب الاخبار که ظاهراً مسلمان شده بودند.**	۹۲
۱۶	**افرادی که در اندیشه و عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی به دور بودند**	۹۳
۱۷	**تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت**	۹۳
۱۸	با وجود مشکلات و جنگ هایی که با عهد شکنان و دشمنان داخلی داشتند عالی ترین نمونه حکومت را عرضه کردند.	۸۹
۱۹	**آنان در راه باطلی زمامدارشان می‌رود شتابان فرمان او را می برند و شما در حق من بی اعتنایی و کندی می‌کنید.بر مبنای امامت**	۹۰
۲۰		۸۹

	د)به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۱	امامان معصوم با وجود حضور در جامعه فاقد قدرت و امانات لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیت های خود شدند، و حکومت به دست بنی امیه افتاد.	۸۹
۲۲	زیرا ائمه احادیث پیامبر را حفظ کرده بودند و شیعیان این احادیث را از طریق این بزرگواران که انسان های معصوم و به دور از خطا بودند به دست آوردند.	۹۱
۲۳	منع نوشتن احادیث پس از رحلت پیامبر ۲- نیاز حاکمان جور و صاحبان قدرت به تویجیح موقعیت خود و اقدامات مخالف اسلام آنان	۹۳
۲۴	الف) عادلانه بودند حکومت رسول خدا – تکیه بر ظلم و جور در حکومت بنی امیه و بنی عباسی ب) عمل دقیق به دستورات اسلام و احکام الهی توسط رسول خدا– میدان دادن به اندیشه های غیر اصیل و تحریف شده و زیر پا گذاشتن احکام الهی توسط حکومت بنی امیه و بنی عباس ج) مشی ساده حکومت داری رسول خدا - مشی اشرافی حکومت های بنی امیه و بنی عباس	۹۳
۲۵	الف) احتمال خطا در نقل احادیث افزایش یافت و امکان کم و زیاد شدن عبارتها یا فراموش شدن اصل حدیث فراهم شد. ب) شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان براساس غرضهای شخصی به جعل یا تحریف حدیث پرداختند، یا به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کردند. ج) بسیاری از مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی بهره ماندند و به ناچار، سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دادند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند.	۹۱

درس هشتم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس۸ : احیای ارزش های راستین	**کتاب: دین و زندگی ۲**	**طراحی توسط استان: فارس**
پایه : یازدهم	**رشته: تجربی / ریاضی / فنی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	**با توجه به پیش بینی امیر المونین (ع) رایج ترین چیز پس از ایشان در میان جامعه اسلامی چه بوده ؟ مصداق تحقق آن کدام آیه است ؟** **الف) دروغ بستن بر خدا و پیامبر(ص) – افان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم □** **ب) اختلاف و پراکندگی در روش – ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم □**	**۹۹**
۲	**حدیث سلسله الذهب در اصل سخن چه کسی است ؟ و مطابق آن راه در امان ماندن از عذاب الهی چیست ؟** **الف) رسول خدا (ص) – استعانت از سپر محکم قل هو الله احد □** **ب) خداوند متعال – ورود به قلعه محکم لا اله الا الله □**	**۱۰۱**
۳	**مفهوم عبارت (انا من شروطها) در تبیین حدیث (سلسله الذهب) توسط امام رضا (ع) مؤید چیست ؟** **الف) ولایت ظاهری – معرفی خود به عنوان امام برحق □** **ب) مرجعیت دینی – تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو □**	**۱۰۱**
۴	**برای تحقق شرط حدیث (کلمه لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی) باید به پیام کدام آیه عمل نمود ؟ چرا این حدیث به سلسله الذهب مشهور شده است ؟** **الف) یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول – توالی اسم امامان □** **ب) انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ... – اهمیت ولایت امامان □**	**۱۰۱**
۵	**بر اساس تعالیم اسلامی، تجلی توحید در زندگی اجتماعی چگونه ممکن می شود ؟ کدام احادیث به این حقیقت اشاره دارند ؟** **الف) عصمت و طهارت امام – و لم یناد بشیء کما نودی بالولایه – فمن اراد العلم فالیأتها من بابها □** **ب) پذیرش ولایت امام – بشروطها و أنا من شروطها – ما ان تمسکتم بهما لن تضلوا ابدا □**	**۱۰۱**

۶	از حدیث مشهور (کلمه لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی ...) موضوع ..... مفهوم می گردد و بیانگر ..... است. □ الف) کلمه (لا اله الا الله) قلعه محکمی است و شرط ورود به آن معرفت خداوند است –تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای زمان□ ب) تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست ، میسر است – اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر □	۱۰۱
۷	عبارت (ای مردم ! رسول خدا (ص) امام و رهبر بود ، پس از او امام علی (ع) و ... امام بودند و اکنون من امام هستم) بیانگر کدام اصل بوده و در راستای انجام کدام مسئولیت امامت بیان شده است ؟ الف) معرفی خویش به عنوان امام برحق – ولایت ظاهری □ ب) عدم تایید حاکمان – ولایت ظاهری □	۱۰۳
۸	از دقت در روایت (مایه زینت و زیبایی ما باشید نه مایه زشتی و عیب) کدام مفهوم استنباط می شود ؟ الف)اسم باید با علم حقیقی همراه باشد تا پیرو حقیقی پدید آید□ ب) اسم باید با عمل همراه باشدتا پیرو حقیقی پدید آید □	۱۰۵
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۹	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه ، (تشخیص راه رستگاری) را منوط به شناسایی پشت کنندگان به قرآن دانسته اند	۹۹
۱۰	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه ، (وفای به عهد خود با قرآن) را منوط به تشخیص پیمان شکنان دانسته اند.	۹۹
۱۱	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه ، (شرط پیروی از قرآن) را منوط به شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم دانسته اند .	۹۹
۱۲	با توجه به فرمایش امام علی (ع) لازمه تشخیص راه رستگاری ، شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم می باشد .	۹۹
۱۳	حدیث (کلمه لا اله الا الله حصنی ...) به جهت اهمیت ولایت امامان به سلسله الذهب مشهور شده است .	۱۰۱
۱۴	تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست ، میسر می گردد .	۱۰۱

۱۵	دومین اصل کلی مبارزه امامان با حاکمان زمان خود برای این هدف بود که مردم بدانند تنها آنها جانشین رسول خدا (ص) و امام برحق جامعه اند .	۱۰۳
۱۶	مجاهدت امامان معصوم در راستای ولایت ظاهری بر مبنای اصل امر به معروف و نهی از منکر پایه گذاری شده بود .	۱۰۳
۱۷	بقای اسلام راستین بازتاب یکی از اقدامات امامان در زمینه مرجعیت دینی می باشد .	۱۰۳
۱۸	امامان شیوه مبارزه با حاکمان را به گونه ای برمی گزیدند که اندیشه های اسلام راستین را در عالم گسترش دهند .	۱۰۳
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۹	امیر المؤمنین علی (ع) در پیش بینی خود از سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی درباره مفاهیم زیر چه صفاتی را بیان فرمودند ؟ (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) معروف ۱- پوشیده تر ب) دروغ بر خدا و پیامبر ۲- شناخته شده تر ج) حق ۳- رایج تر ۴- ناشناخته	۹۹
۲۰	بر اساس بیان امام علی (ع) ، هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) تشخیص راه رستگاری ۱- شناخت فراموش کنندگان قرآن ب) وفادار در پیمان با قرآن ۲- شناخت پشت کنندگان به صراط مستقیم ج) توفیق در پیروی از قرآن ۳- تشخیص عهدشکنان ۴- شناسایی روی آورندگان به صراط مستقیم	۹۹

۲۱	هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) حدیث سلسله الذهب ۱- تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو ب) گردآوری کتاب های بزرگ در حدیث و سیره ائمه اطهار ۲- معرفی خویش به عنوان امام برحق ج) یکسان دیدن حاکمان در غصب خلافت و جانشینی رسول خدا (ص) ۳- اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر ۴- عدم تایید حاکمان	۱۰۰ _ ۱۰۳
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	با توجه به فرمایش امام علی (ع) در تبیین سرنوشت جامعه اسلامی ، در چه صورت قرآن کریم کم بهاترین کالا در بین مردم خواهد بود ؟	۹۹
۲۳	با توجه به فرمایش امام علی (ع) در تبیین سرنوشت جامعه اسلامی ، در چه صورت قرآن کریم رایج ترین کالا در بین مردم خواهد بود ؟	۹۹
۲۴	امام علی (ع) بر چه اساسی ، سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی را پیش بینی می کردند ؟	۹۹
۲۵	به بیان امام علی (ع) ، تشخیص راه رستگاری مشروط به چیست ؟	۹۹
۲۶	به بیان امام علی (ع) ، (وفادار ماندن به عهد خود با قرآن) در شرایط وانفسای پس از رحلت پیامبر (ص) مشروط به چه چیزی می باشد ؟	۹۹
۲۷	به بیان امام علی (ع) ، (توفیق در پیروی از قرآن) در شرایط وانفسای پس از رحلت پیامبر (ص) مشروط به چه چیزی می باشد ؟	۹۹
۲۸	دستور امیر المؤمنین علی (ع) برای یافتن راه نهایی ، جهت نجات مردم از گمراهی و تشخیص راه حق کدام است ؟	۹۹
۲۹	با توجه به منابع تاریخی ، عدم توجه مسلمانان به هشدارهای امیر المؤمنین (ع) چه نتیجه ای برای آنان به همراه داشت ؟	۱۰۰
۳۰	آشکار ساختن رهنمودهای قرآن ، مربوط به کدام یک از مسئولیت های امامان بوده و چه کسانی توانستند از این معارف بهره ببرند؟	۱۰۰
۳۱	اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان را نام ببرید .	۱۰۰

۳۲	وجود چه مشکلی در حاکمان غاصب ، دومین دلیل مبارزه ائمه اطهار با آنان بود ؟ آن بزرگواران با توجه به چه اصلی به مقابله با آنان برمی خواستند ؟	۱۰۲
۳۳	اولین اصلی که ائمه اطهار در مبارزه خود با حاکمان جور از آن تبعیت می کردند چه بود ؟	۱۰۳
۳۴	در دومین اصل کلی مبارزه امامان با حاکمان زمان خود، چه هدفی دنبال می شد؟	۱۰۳
۳۵	امامان بزرگوار در مجاهده خویش برای مبارزه علیه حاکمان و برقراری عدل از چه اصولی تبعیت می کردند ؟ نام ببرید	۱۰۳
هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۳۶	تقیه :	۱۰۴
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۳۷	اقدامات امامان در برابر حاکمیت امویان و بنی عباس و در مقابل تفسیرهای غلط آنان از اسلام و تحریف دین چیست ؟	۱۰۰
۳۸	پس از رحلت رسول خدا (ص) چه چیزی نیاز به امام معصوم را برای تبیین معارف اسلامی بیشتر از پیش آشکار ساخته بود؟	۱۰۱
۳۹	با وجود مشکلات فرهنگی ، سیاسی و اجتماعی پس از پیامبر (ص) ، سیره ائمه در پاسخگویی به مسائل جدید چگونه بوده؟ و پیامد آن چه بود؟	۱۰۱
۴۰	مقصود امام رضا (ع) از اینکه خودشان را از شروط وارد شدن به قلعه محکم توحید معرفی نمودند ، چه بود ؟	۱۰۱
۴۱	امام بزرگوار از دو جهت با حاکمان زمان خود مبارزه می کردند . آن دو را توضیح دهید .	۱۰۲
۴۲	تقیه چیست ؟ چرا ائمه از این روش استفاده می کردند؟	۱۰۴

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	الف	۹۹
۲	ب	۱۰۱
۳	الف	۱۰۱

۴	الف	۱۰۱
۵	ب	۱۰۱
۶	ب	۱۰۱
۷	الف	۱۰۳
۸	ب	۱۰۵
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۹	غ	۹۹
۱۰	ص	۹۹
۱۱	غ	۹۹
۱۲	ص	۹۹
۱۳	غ	۹۹
۱۴	ص	۱۰۱
۱۵	ص	۱۰۱
۱۶	ص	۱۰۳
۱۷	غ	۱۰۳
۱۸	غ	۱۰۳
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۹	الف) ۴ ب) ۳ ج)۱	۹۹
۲۰	الف) ۲ ب) ۳ ج)۱	۹۹
۲۱	الف) ۳ ب) ۱ ج) ۴	۱۰۰
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۲۲	وقتی که بخواهد به درستی خوانده شود	۹۹

۲۳	آنگاه که بخواهند به صورت وارونه و به نفع دنیاطلبان معنایش کنند	۹۹
۲۴	بر اساس روشن بینی و درک عمیقی که از نتیجه رفتارها و وقایع داشت.	۹۹
۲۵	شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم	۹۹
۲۶	تشخیص پیمان شکنان	۹۹
۲۷	شناسایی فراموش کنندگان قرآن	۹۹
۲۸	همه اینها را از اهلش طلب کنید	۱۰۰
۲۹	بنی امیه بر مردم حاکم شدند و دنیای اسلام را تا حد زیادی به دوران جاهلیت بازگرداندند	۱۰۰
۳۰	مرجعیت دینی – مشتاقان معارف قرآنی	۱۰۰
۳۱	تعلیم و تفسیر قرآن کریم ، حفظ سخنان و سیره پیامبر ص ، تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو	۱۰۲
۳۲	زیر پا گذاشتن قوانین اسلام و ستم به مردم – اصل امر به معروف و نهی از منکر	۱۰۳
۳۳	عدم تایید حاکمان	۱۰۳
۳۴	مردم بدانند تنها امامان جانشینان رسول خدا و امامان برحق جامعه اند	۱۰۳
۳۵	عدم تایید حاکمان – معرفی خویش به عنوان امام برحق – انتخاب شیوه های درست مبارزه	
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۳۶	ائمه اطهار ع می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب (تقیه) پیش ببرند . یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن ، کمتر ضربه بخورند .	۱۰۴
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۷	با وجود این شرایط سخت و بحرانی ، ائمه اطهار ع از پا ننشستند و به شکل های گوناگون با این حاکمان مبارزه کردند و در مقابل تفسیرهای غلط از اسلام و تحریف دین ، آموزه های قرآن و سخنان واقعی پیامبر را در اختیار جامعه قرار دادند.	۱۰۰

۳۸	گسترش سرزمین های اسلامی و سوال های مختلفی که در زمینه احکام ، اخلاق ، افکار و نظام کشورداری پدید آمد	۱۰۱
۳۹	ائمه به دور از انزوا و گوشه گیری و با حضور سازنده و فعال ، با تکیه برعلم الهی خود ، درباره همه این مسائل اظهار نظر می کردند و مسلمانان را از معارف خود بهره مند می ساختند – پیامد این امر فراهم آمدن کتاب های بزرگ در حدیث و سیره ائمه اطهار ع بود .	۱۰۱
۴۰	مقصود امام ع این بود که توحید تنها یک لفظ و شعار نیست ، بلکه باید در زندگی اجتماعی ظاهر شود و تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست ، میسر می گردد .	۱۰۱
۴۱	اول از آن جهت که رهبری و اداره جامعه از جانب خدا به آنان سپرده شده بود و لازم بود برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات ، حاکمان غاصب را برکنار کنند تا با تشکیل حکومتی بر مبنای اسلام راستین ، قوانین اسلام را به اجرا درآورند و عدالت را برقرار سازند . دوم از آن جهت که این حاکمان غاصب ، قوانین اسلام را زیر پا می گذاشتند و به مردم ستم می کردند ؛ امامان نیز وظیفه داشتند که بر اساس اصل امر به معروف و نهی از منکر با آنان مقابله کنند و مانع زیر پا گذاشتن قوانین اسلام شوند و از حقوق مردم دفاع نمایند .	۱۰۲
۴۲	ائمه اطهار ع می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب (تقیه) پیش ببرند . یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن ، کمتر ضربه بخورند . از جمله این موارد ارتباط امامان و یاران آنها در نقاط مختلف سرزمین اسلامی بود . امامان با مخفی نگه داشتن این ارتباط ها نمی گذاشتند حاکمان بنی امیه و بنی عباس ، یاران صمیمی و قابل اعتماد و فداکار آنان را شناسایی کنند و به شهادت برسانند .	۱۰۴

درس نهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس : نهم(عصر غیبت)	**کتاب: دین و زندگی**	**طراحی توسط استان: قزوین**
پایه :یازدهم	**رشته:تجربی ریاضی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	**باتوجه به آیه (ذلک بان الله لم یک مغیرا نعمه انعمها علی قوم حتی یغیروا ما انفسهم وان الله سمیع علیم)کدام گزینه درست است ؟۶ نعمتها علت تغییر جوامع در وضع موجود است۲ . عامل از دست دادن نعمتها خود مردم هستند / ۳اگر اکثریت مردم جامعه خواستار عدالت نباشند همه آنها گرفتار حاکمان ظالم خواهند شد.** **الف – ۳-۲-۶ ب- -۲ ۳ ج – -۳ ۶ د- ۲-۶**	۱۱۲
۲	**با توجه به آیه (وعد الله الذین امنوا وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی االرض)وعده خداوند به کسانی که ایمان آورده و عمل صالح انجام دادند چیست ؟**	۱۱۴
۳	**بیت " این همه آب که جاری است نه اقیانوس است عرق شرم زمین است که سرباز کم است "به چه موضوعی اشاره دارد ؟ الف – شرمندگی اصحاب امام عصر به خاطر انجام گناه ب- عدم آمادگی متظران امام زمان و جامعه برای ظهور**	۱۲۰
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۴	**بندگی بهتر خدا نتیجه فراهم شدن زمینه رشد و کمال در جامعه مهدوی است**	۱۲۰
۵	**به عقیده اهل سنت امام زمان فرزند امام عسکری است**	۱۱۵
۶	**غیبت صغری امام عصر ۱۳سال ادامه داشت**	۱۱۱
۷	**بعداز بنی عباس حاکمان بنی امیه حکومت را ظالمانه به دست گرفتند**	۱۱۱
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۸	**ستون ۱ — ستون ۲** **الف به ارث بردن زمین توسط بندگان شایسته — ۱.پیروی از فرمانهای امام عصر** **ب مراجعه به عالمان دین — ۲.وعده خدا به مستضعفان** **ج مهمترین ویژگی جامعه مهدوی — ۳. وعده خدا در کتاب زبور** **۴ فراهم شدن زمینه کمال**	۱۱۴ ۱۱۴ ۱۲۰
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	

۹	به عقیده برخی جامعه شناسان پویایی جامعه شیعه به چه عواملی بستگی دارد؟	۱۱۸
۱۰	چه عواملی موثر در شناخت و محبت به امام زمان (عج) است؟	۱۱۶
۱۱	لازمه انتظار برای ظهور امام عصر چیست ؟	۱۱۷
۱۲	به فرموده امام علی (ع)بی بهره نمودن مردم از وجود حجت خدا به چه دلیلی بوده است ؟	۱۱۲
۱۳	پیامبر(ص) خود و امام علی (ع) را چگونه معرفی می‌کنند؟	۱۱۱
هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۴	غیبت کبری	۱۱۱
۱۵	نواب اربعه	۱۱۱
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۶	عقیده پیروان سایر ادیان و دومذهب تشیع و اهل سنت از دین اسالم درباره (موعود و منجی)را بایکدیگر مقایسه و تحلیل کنید؟	۱۱۵
۱۷	آماده کردن خود و جامعه برای ظهور را به عنوان یکی از مسولیتهای امام عصر را توضیح دهید.	۱۱۷

ردیف	پاسخنامه سوالات درس نهم	صفحه
الف) آیات/احادیث/اشعار		
۱	۱-ب	۱۱۲
۲	۲-جانشینی خدا در زمین	۱۱۴
۳	۳-ب	۱۲۰
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۴	۱-ص	۱۲۰
۵	۲-غ	۱۱۵
۶	۳-غ	۱۱۱

۷	۴-غ	۱۱۱
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۸	الف۳ ب۱ ج۴	۱۱۴
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۹	گذشته سرخ آینده سبز	۱۱۸
۱۰	شناخت جایگاه امام عصر وآشنایی با شیوه حکومت داری	۱۱۶
۱۱	آماده باش	۱۱۷
۱۲	ستمگری و زیاده رئی در گناه ۱۳. پدران امت	۱۱۲
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۴	بعد از غیبت صغری در سال ۳۲۹ ه ق به فرمان خداوند غیبت دوم امام عصر که طولانی است را غیبت کبری نامیده اند	۱۱۱
۱۵	امام دردوره غیبت صغری و در زندگی مخفی خود با ۴نفر از یاران صمیمی و مورد اعتمادخود با پیروان‌خود در ارتباط بودند.	۱۱۱
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۱۶	پیامبران الهی، برای تحقق این وعده الهی (پیروزی حق بر باطل در آینده تاریخ) از یک طرح الهی سخن گفتهاند. آنان اعلام کردهاند که گرچه مستکبران نمیخواهند، اما روزی جامعه بشری آمادهّ پذیرش حق خواهد شد و یک رهبر و ولی تعیین شده از جانب خداوند ظهورمی کند و حکومتی عادلانه در جهان تشکیل میدهد. این عقیده اصلی همه پیامبران الهی است، اما تعلیمات هر پیامبری، جز پیامبر خاتم، دستخوش دگرگونیشد؛ یکی از این ، مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود. با وجود این، همه در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی خدا برای برقراری حکومت جهانی اتفاق نظر دارند	۱۱۵
۱۷	منتظر، عصر غیبت را عصر آمادهباش برای یاریامام می‌داند و خود را سربازی برای یاری آن حضرت به حساب می‌آورد. او هرلحظه منتظر است ندای امام در جهان طنین‌انداز شود و مردم را برای پیوستن به حق فراخواند	۱۱۷

درس دهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**		
سوالات درس : دهم (مرجعیت و ولایت فقیه)	**کتاب: دین و زندگی ۲**	**طراحی توسط استان: قم**
پایه: یازدهم	**رشته: علوم تجربی ــ ریاضی و فیزیک ــ فنی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	با توجه به آیه ۱۲۲ سوره توبه که می‌فرماید: «وَمَا كَانَ الْمؤمنونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» به سوالات زیر پاسخ دهید: الف) به نظر شما، چرا خداوند حتی در زمان پیامبر (ص) و با وجود حضور ایشان، عده‌ای را تشویق به فراگیری علم دین می‌کند؟ ب) آیا آموختن عمیق دین و بیان تعالیم آن، اختصاص به زمان پیامبر (ص) دارد؟ چرا؟	۱۲۵
۲	با توجه به آیه «وَمَا كَانَ الْمؤمنونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» راه حل مشکل اعزام همگانی برای آموزش دین چیست؟	۱۲۵
۳	چرا پیامبر (ص) حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سخت‌تر از حال یتیمی می‌داند که پدر خود را از دست داده است؟	۱۲۶
۴	پیامبر (ص) حال فرد دور مانده از امام را به چه چیزی تشبیه می‌کند؟	۱۲۶
۵	با توجه به سخن حضرت ولی عصر _اروحنا الفداء_ که فرمودند: «و اما الحَوادِثَ الواقِعَةُ فَارجِعوا فيها اِلى رُواةِ حديثِنا ...» به سوالات زیر پاسخ دهید. الف) این سخن درباره‌ی چه موضوعی می‌باشد؟ ب) منظور از «رواة حدیثنا» چه کسانی هستند؟ ج) وظیفه مسلمانان در عصر غیبت چیست؟ د) طبق روایات بالا، مسلمانان در عصر غیبت امام، درکدام مسائل و احکام باید به فقیه مراجعه کنند؟ ه) طبق این حدیث، مراجعه در احکام و مسائل فردی و اجتماعی مسلمانان به فقیه، در چه صورتی میسر است؟	۱۲۷
۶	مقصود از حوادث الواقعه در حدیث «و اما الحَوادِثَ الواقِعَةُ فَارجِعوا فيها اِلى رُواةِ حديثِنا ...» چیست؟	۱۲۷

ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۷	عقلاً ضروری است که دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه یابد.	۱۲۵
۸	دین اسلام، یک دین همیشگی و برای همه دوران‌هاست؛ پس عقلاً باید تمام مسئولیت‌های رسول خدا (ص) در عصر غیبت ادامه یابد	۱۲۵
۹	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، نمی توان احکام اجتماعی اسلام را در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۱۰	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.	۱۲۵
۱۱	اگر «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۱۲	تربیت دانشمندان اسلامی و ارسال آنان به سایر مناطق، جهت آموزش احکام اسلامی برای مردم بود.	۱۲۶
۱۳	قرآن کریم از همه مردم می‌خواهد که وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند.	۱۲۶
۱۴	فردی که به معرفت عمیق در دین می‌رسد و می‌تواند قوانین اسلام را بیان کند، ولی فقیه نامیده می‌شود.	۱۲۶
۱۵	تفقه، به معنای تلاش برای کسب معرفت عمیق است.	۱۲۶
۱۶	امام عصر(عج) در پاسخ به یکی از یاران‌شان، راویان حدیث را حجت خود برمردم نام نهادند.	۱۲۷
۱۷	مراجعه به فقیه در عصر غیبت منحصر به مسائل فردی است نه اجتماعی.	۱۲۷
۱۸	مسلمانان در عصر غیبت، تنها در مسائل اجتماعی باید به فقیه مراجعه کنند.	۱۲۷
۱۹	مراجعه به فقیهان برای تقلید از آنان در احکام دین، یک روش رایج عقلی است.	۱۲۷
۲۰	در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل مرجعیت فقیه ادامه می‌یابد.	۱۲۷
۲۱	در عصر غیبت «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می‌کند.	۱۲۷
۲۲	در عصر غیبت «مرجعیت دینی» به صورت «ولایت فقیه» ادامه می‌یابد.	۱۲۷
۲۳	زمان شناس بودن از شرایط مشترک مرجع تقلید و ولی فقیه است.	۱۲۸
۲۴	برخورداری از صفت شجاعت و مدیر و مدبر بودن از ویژگی‌های مرجع تقلید است.	۱۲۸
۲۵	شناخت متخصص در احکام دین مثل شناخت هر متخصص دیگری نیست.	۱۲۸
۲۶	یکی از راه‌های شناخت مرجع تقلید واجد شرایط (اعلم)، آن است که از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتوانند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهند، بپرسیم.	۱۲۸
۲۷	مشهور بودن فقیه در میان اهل علم، از راه‌های شناخت مرجع تقلید می‌باشد.	۱۲۸
۲۸	ولی فقیه باید «زمان شناس» باشد تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند.	۱۲۸
۲۹	ولی فقیه باید «مدیر و مدبر» باشد تا بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.	۱۲۸
۳۰	پایداری و ایستادن در برابر تهدیدها و نترسیدن از کسی در اجرای احکام دین، گویای صفت شجاعت و قدرت روحی ولی فقیه است.	۱۲۸
۳۱	حکومت و رهبری فقیهی که شرایط پنجگانه ولی فقیه را دارا باشد؛ مقبولیت دارد.	۱۲۸
۳۲	ولی فقیه باید نزد مردم جامعه خود «مقبولیت» داشته باشد تا بتواند کشور را اداره نماید.	۱۲۸
۳۳	تشکیل نظام و حکومت اسلامی تنها بر پایه «مشروعیت» استوار است.	۱۲۸

۳۴	تشکیل نظام و حکومت اسلامی، بر دو پایه «مشروعیت» و «مقبولیت» استوار است.	۱۲۸
۳۵	نحوه انتخاب مرجع تقلید و ولی فقیه یکسان است و هر دو توسط مجلس خبرگان برگزیده می‌شوند.	۱۲۸
۳۶	مردم کشور ما، حضرت امام خمینی (ره) را با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، به رهبری جامعه اسلامی برگزیدند.	۱۲۹
۳۷	مردم در انتخاب فقیه متخصص در دین باید به صورت دسته جمعی اقدام کنند.	۱۲۹
۳۸	بنابر قانون اساسی مردم با انتخاب نمایندگان خبره خود در انتخاب رهبر نقش ایفا می‌کنند.	۱۲۹
۳۹	مجلس خبرگان عهده دار تبیین شرایط رهبری فقیه است.	۱۲۹
۴۰	یکی از روش‌های کشورهای بیگانه برای سلطه بر کشورهای دیگر فشار اقتصادی و روانی است.	۱۲۹
۴۱	رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد.	۱۲۹
۴۲	از جمله نهادهایی که به رهبری مشورت می‌دهند «جامعه مدرسین حوزه علمیه قم» است.	۱۳۰
۴۳	در نظام و حکومت اسلامی مشارکت و همراهی مردم پایه و اساس پیشرفت است.	۱۳۰
۴۴	در نظام و حکومت اسلامی بدون حضور و مشارکت مردم حکومت اسلامی دستاوردی نخواهد داشت.	۱۳۰
۴۵	برای تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا اطلاع از شرایط فرهنگی و اجتماعی جهان ضروری است.	۱۳۱
۴۶	برای تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی کشور ضروری است.	۱۳۱
۴۷	خوشحالی دشمنان از رفتار و عمل ما می‌تواند یکی از معیارهای نادرستی عملکرد ما باشد.	۱۳۱
۴۹	همه افراد جامعه نسبت به یکدیگر مسئول و مانند سوارشدگان به یک کشتی‌اند. این جمله بیانگر مشارکت مردم در نظارت همگانی است.	۱۳۱
۵۰	اگر گناهانی در جامعه رواج پیدا کند، فقط گناهکاران عذاب می‌شوند.	۱۳۱
۵۱	خرید کالای ایرانی نمونه‌ای از اولویت دادن به منافع فردی است.	۱۳۱
۵۲	کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه‌اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند.	۱۳۲
۵۳	عملکرد غلط کارگزاران، سبب افزایش و انباشته‌شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد.	۱۳۲
۵۴	با مطالعه عهدنامه مالک اشتر به عظمت فکر و درایت حضرت علی (ع) در سخنوری پی می‌بریم.	۱۳۲
۵۵	حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر توصیه به جلب رضایت محرومان نموده‌اند.	۱۳۲
۵۶	بنابر فرمایش امام علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر مردم باید بیش از همه در پنهان کردن عیب‌های یکدیگر بکوشند.	۱۳۲
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۵۷	هر یک از عبارت های زیر به کدام یک از وظایف رهبر اشاره دارد؟ الف. بهره‌گیری از اندیشه و نظراندیشمندان و متخصصان در جامعه ب. تلاش جهت مسدود کردن راه‌های سلطه بیگانگان ۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ	۱۲۹-۱۳۰

	ج. زندگی به دور از تجمل با الگوگیری از اولیای دین ۳- تصمیم‌گیری بر اساس مشورت د. اداره جامعه براساس دستورات دین ۴- ساده‌زیستی	
۵۸	هر یک از عبارت‌های زیر به کدام‌یک از وظایف مردم در برابر رهبر و حکومت اسلامی اشاره دارد؟ الف. فراهم نمودن فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی برای رهبر ۱- وحدت و همبستگی اجتماعی ب. پرهیز از تفرقه و پراکندگی در جامعه ۲- استقامت و پایداری در برابر مشکلات ج. وارد کردن بیشترین ضربه به مستکبران و نقشه‌های تفرقه افکنانه آنان ۳- افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی د. عدم سکوت در برابر گناه و ظلم ۴- مشارکت در نظارت همگانی ه. ترجیح کالاهای ساخت داخل بر خرید کالاهای خارجی ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی	۱۳۱-۱۳۰
۵۹	هر یک از عبارت های سمت راست با کدام یک از عبارت های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). الف. تشبیه مردم به سوارشدگان در یک کشتی ۱- حفظ استقلال کشور ب. بستن راه‌های سلطه ۲- افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی ج. خرید کالای ایرانی ۳- ساده زیستی د. تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر ۴- اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۵- مشارکت در نظارت همگانی	۱۲۹-۱۳۱
۶۰	کدام یک از گزینه های سمت چپ به گزینه های سمت راست مربوط است؟(یک گزینه اضافی است) الف. گروهی از فقیهان که در احکام دین تخصص دارند و می توانند احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار دهند. ۱- تفقّه ۲- تقلید ب. افرادی که به معرفت عمیق می رسند و می توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند. ۳- مرجع تقلید ۴- فقیه ج. تلاش برای کسب معرفت عمیق ۵- مرجعیت دینی د. به مراجعه و پیروی از متخصصان در احکام دینی می گویند.	۱۲۶-۱۲۸
	د) سوالات چند گزینه‌ای	
۶۱	رجوع غیر متخصص به متخصص در مسائل شرعی و احکام را اصطلاحا ..... می‌گویند. ۱) اجتهاد ۲) تفقه ۳) تقلید ۴) فقیه	۱۲۷
۶۲	ولی فقیه چگونه انتخاب می‌شود؟ ۱) با مشروعیت ۲) با مقبولیت ۳) با انتصاب خاص از طرف امام زمان (عج) ۴) با مشروعیت و مقبولیت	۱۲۸

۶۳	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه ای استوار است؟ ۱) شجاعت و قدرت روحی ۲) مشروعیت و مقبولیت ۳) ایمان به خدا و اعتماد به مردم ۴) تقوا و عدالت	۱۲۸
۶۴	کدام یک از موارد زیر جزء وظایف رهبر است؟ ۱) ساده زیستی ۲) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی ۳) اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۴) مشارکت در نظارت همگانی	۱۲۹-۱۳۱
۶۵	«خرید کالای ایرانی» از مصادیق کدام یک از وظایف مردم در مقابل رهبر جامعه‌ی اسلامی می‌باشد؟ ۱) اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۲) مشارکت در نظارت همگانی ۳) وحدت و همبستگی اجتماعی ۴) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی	۱۳۰-۱۳۱
هـ) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۶۶	چرا عقلا ضروری است که دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه یابد؟	۱۲۵
۶۷	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، یعنی متخصصی نباشد که احکام دین را بداند و برای مردم بیان کند و پاسخگوی مسائل جدید مطابق با احکام دین نباشد، چه نتیجه ای خواهد داشت؟	۱۲۵
۶۸	اگر «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، چه نتیجه ای خواهد داشت؟	۱۲۵
۶۹	راهکار ائمه برای مردمی که در شهرهای دور دست زندگی می‌کردند و به احکام دینی دسترسی نداشتند؛ چه بود؟	۱۲۶
۷۰	چرا خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در آن بپردازند؟	۱۲۶
۷۱	تفقه به چه معناست؟	۱۲۶
۷۲	مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امامان یا عدم امکان دسترسی به ایشان، به چه کسانی مراجعه کنند؟	۱۲۶
۷۳	پیامبر (ص)حال کسی را که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد به چه تشبیه کرده است؟	۱۲۶
۷۴	چرا پیامبر (ص) حال کسی را که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد؛ سخت‌تر از حال یتیمی دانسته که پدر را از دست داده است؟	۱۲۶
۷۵	در دوره‌ی غیبت، چه کسانی دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» را برعهده دارند و درحد توان، جامعه اسلامی را در مسیر اهداف الهی هدایت و رهبری می‌کنند؟	۱۲۷
۷۶	این جمله که مراجعه به متخصص، یک روش رایج عقلی است؛ یعنی چه؟	۱۲۷
۷۷	تقلید در احکام به چه معناست؟	۱۲۷
۷۸	در عصر غیبت، دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» چگونه ادامه و استمرار می‌یابند؟	۱۲۷
۷۹	چهار مورد از شرایط مرجع تقلید را نام ببرید.	۱۲۸
۸۰	منظور از زمان شناس بودن مرجع تقلید چیست؟	۱۲۸
۸۱	منظور از اعلم بودن مرجع تقلید چیست؟	۱۲۸
۸۲	چرا ولی فقیه باید زمان‌شناس باشد؟	۱۲۸
۸۳	چرا ولی فقیه باید مدیر و مدبّر باشد؟	۱۲۸

۸۴	سه شرط مشترک میان «مرجع تقلید» و «ولی فقیه» را نام ببرید.	۱۲۸
۸۵	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه‌هایی استوار است؟	۱۲۸
۸۶	به چه دلیل انتخاب ولی فقیه نمی‌تواند مانند انتخاب مرجع تقلید باشد؟	۱۲۹
۸۷	فقیهی که رهبری مردم را بر عهده داشته باشد تا چه زمانی این مسئولیت را بر عهده خواهد داشت و تشخیص این امر، بر عهده‌ی کدام نهاد در کشور است؟	۱۲۹
۸۸	ولی فقیه تا چه موقع رهبر جامعه است؟	۱۲۹
۸۹	یکی از روش‌های کشورهای بیگانه برای سلطه بر کشورهای دیگر چیست؟	۱۲۹
۹۰	رهبر چگونه برای حفظ عزت و استقلال کشور تلاش می‌کند؟	۱۲۹
۹۱	اداره یک جامعه به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی چگونه میسر است؟	۱۲۹
۹۲	چهار مورد از وظایف رهبر در برابر مردم و جامعه اسلامی را نام ببرید.	۱۲۹
۹۳	برخی از نهادهای مشورتی که رهبر می‌بایست با آنان جهت اتخاذ تصمیم‌ها مشورت نماید را نام ببرید.	۱۲۹
۹۴	رهبر جامعه‌ی اسلامی، رهبری چه کسانی را بر عهده دارد؟	۱۳۰
۹۵	در نظام و حکومت اسلامی پایه و اساس پیشرفت کدام است؟	۱۳۰
۹۶	چه چیزی به سرعت یک حکومت را از پای درمی‌آورد؟	۱۳۰
۹۷	بدون حضور و مشارکت چه کسانی حکومت اسلامی دستاوردی نخواهد داشت؟	۱۳۰
۹۸	چه چیزی کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد؟	۱۳۰
۹۹	مردم نسبت به رهبر مسئولیت هایی دارند؛ آن‌ها را نام ببرید.	۱۳۰
۱۰۰	مردم چگونه می توانند فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم کنند؟	۱۳۱
۱۰۱	برای تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر اطلاع مردم از چه چیز ضروری است؟	۱۳۱
۱۰۲	چه چیز می‌تواند معیار درستی و نادرستی عملکرد ما باشد؟	۱۳۱
۱۰۳	تشبیه مردم یک جامعه به «سوار شدگان در یک کشتی» به کدام وظیفه مردم نسبت به رهبری اشاره دارد؟	۱۳۱
۱۰۴	«مسئول بودن افراد جامعه نسبت به همدیگر» به کدام وظیفه مردم نسبت به رهبری اشاره دارد؟	۱۳۱
۱۰۵	اگر گناهانی در جامعه رواج پیدا کند علاوه بر گناهکاران چه کسانی باید پاسخگو باشند؟	۱۳۱
۱۰۶	مردم در صورت مشاهده گناه توسط دیگران چه باید بکنند؟	۱۳۱
۱۰۷	مشارکت مردم در نظارت همگانی چه کاری را برای رهبر جامعه آسان‌تر می‌کند؟	۱۳۱
۱۰۸	نامه امام علی (ع) به مالک اشتر به چه مشهور است؟ این نامه بیانگر وظایف کیست؟	۱۳۲
۱۰۹	اگر کارگزاران جامعه، وظیفه‌ی خود را به درستی بشناسند و هم به درستی اجرا کنند، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟	۱۳۲
۱۱۰	عملکرد غلط کارگزاران در جامعه‌ی اسلامی، سبب چه نتیجه‌ای خواهد شد؟	۱۳۲
۱۱۱	عملکرد درست کارگزاران چه نتیجه‌ای در پی دارد؟	۱۳۲
۱۱۲	«عهدنامه مالک اشتر» از کیست؟	۱۳۲
۱۱۳	بامطالعه «عهدنامه مالک اشتر» به چه چیز پی می‌بریم؟	۱۳۲
۱۱۴	چرا امیرالمومنین (ع) به مالک اشتر می فرمایند با همه مردم دوست و مهربان باش؟	۱۳۲

۱۱۵	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «عده‌ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند و به تو گزارش دهند»؟	۱۳۲
	و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۱۶	تفقه:	۱۲۶
۱۱۷	فقیه:	۱۲۶
۱۱۸	تقلید:	۱۲۷
۱۱۹	مرجع تقلید:	۱۲۷
۱۲۰	ولی فقیه:	۱۲۷
۱۲۱	مقبولیّت ولیّ فقیه:	۱۲۸
۱۲۲	مشروعیّت ولیّ فقیه:	۱۲۸
۱۲۳	کارگزاران:	۱۲۸
	ز) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۱۲۴	راهکار ائمه، برای مردمانی که در شهرهای دوردست بودند و به امامان دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از ایشان بشنوند و از فرمان‌های آنان مطلع شوند؛ چه بود؟	۱۲۶
۱۲۵	هدف ائمه بزرگوار اسلام از تربیت دانشمندان و شاگردان برجسته چه بود؟ وظیفه دانشمندان چه بود؟	۱۲۶
۱۲۶	مرجع تقلید به چه کسی گفته می‌شود؟	۱۲۷
۱۲۷	ولی فقیه کیست و چه وظیفه ای به عهده دارد؟	۱۲۷
۱۲۸	شرایط مرجع تقلید را بنویسید.	۱۲۸
۱۲۹	راه‌های شناخت مرجع تقلید را بنویسید.	۱۲۸
۱۳۰	شرایط ولی فقیه کدام است؟	۱۲۸
۱۳۱	چرا ولی فقیه باید شجاعت و قدرت روحی بالایی داشته باشد؟	۱۲۸
۱۳۲	حکومت و رهبری کدام فقیه مشروع است و به چه معناست؟	۱۲۸
۱۳۳	ولی فقیه علاوه بر مشروعیت، چه ویژگی دیگری باید داشته باشد؟ توضیح دهید.	۱۲۸
۱۳۴	چرا نمی شود که هرکس به طور جداگانه برای خود «ولی فقیه» انتخاب کند؟	۱۲۹
۱۳۵	مردم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت فردی یا دسته جمعی اقدام کنند؟ توضیح دهید.	۱۲۹
۱۳۶	انتخاب ولی فقیه در کشور ما چگونه انجام می‌گیرد و مردم از چه طریقی در انتخاب ایشان دخالت دارند؟	۱۲۹
۱۳۷	در شیوه‌ی مستقیم، انتخاب رهبر چگونه است؟	۱۲۹
۱۳۸	مردم ایران چگونه رهبری امام خمینی (ره) را پذیرفتند؟	۱۲۹
۱۳۹	تعیین رهبر از طریق غیر مستقیم، چگونه صورت می‌گیرد؟	۱۲۹
۱۴۰	پس از رحلت امام خمینی (ره) بر چه اساسی آیت الله خامنه‌ای رهبری جامعه را بر عهده گرفتند؟	۱۲۹
۱۴۱	از وظایف رهبر، تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۴۲	از وظایف رهبر، حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۴۳	چرا رهبر جامعه اسلامی باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد؟	۱۲۹

۱۴۴	از وظایف رهبر، تصمیم‌گیری براساس مشورت را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۴۵	از وظایف رهبر، ساده‌زیستی را توضیح دهید.	۱۳۰
۱۴۶	نگاه متفاوت مردم به رهبر جامعه اسلامی در مقایسه با سایر رهبران چگونه است؟	۱۳۰
۱۴۷	آیا مسئولیت رهبری جامعه اسلامی، مانند سایر رهبران دیگر جوامع است؟ توضیح دهید.	۱۳۰
۱۴۸	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «وحدت و همبستگی اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۰
۱۴۹	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «استقامت و پایداری در برابر مشکلات» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۵۰	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۵۱	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «مشارکت در نظارت همگانی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۵۲	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «اولویت دادن به اهداف اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۵۳	کارگزاران چه کسانی هستند؟ وظیفه آن‌ها چیست؟	۱۳۲
۱۵۴	عملکرد درست و نادرست کارگزاران چه پیامدهایی را به دنبال دارد؟	۱۳۲
۱۵۵	امام علی (ع) در نامه خود به مالک اشتر از او می‌خواهد در جلب رضایت چه کسانی تلاش کند؟ چرا؟	۱۳۲
۱۵۶	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «دل خویش را نسبت به مردم، مهربان کن و با همه، دوست و مهربان باش»؟	۱۳۲
۱۵۷	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص»؟	۱۳۲
۱۵ ۸	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «کسانی را که از دیگران عیب جویی می‌کنند، از خود دور کن»؟	۱۳۲
۱۵۹	امام علی (ع) در عهدنامه مالک درباره طبقات محروم چه سفارشی کرده‌اند؟	۱۳۲ ۱۳۳
۱۶۰	حضرت علی (ع) در مورد پیمان بستن با دشمن، چه سفارشی به مالک اشتر کرده است؟	۱۳۳

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ۱۰	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	الف) از آنجا که همه ی مسلمانان نمی توانند درباره ی احکام دین تفقه و تحقیق کنند و همه به پیامبر (ص) اسلام دسترسی ندارند، عده ای از آنان باید این مسئولیت را به عهده بگیرند. این افراد وظیفه دارند احکام دین را فرا بگیرند و به دیگران برسانند. ب) خیر، زیرا در عصر غیبت نیاز به متخصصان دینی بیشتر می شود؛ زیرا وقتی که در زمان پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) ایشان افرادی را تشویق به یادگیری عمیق معارف دین و ارائه آن به دیگران می‌کردند، قطعا در زمانی که جامعه در دوران غیبت به سر می برد و دسترسی به امام ندارد، باید کسانی باشند که با فراگیری همه جانبه مسائل دین، پاسخگوی سوالات و نیازهای مردم باشند.	۱۲۵
۲	خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم، وقت و همّت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به تفقّه در آن بپردازند تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند.	۱۲۵

۳	زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد، باید دیگران را که به احکام ما آشنا نیستند، راهنمایی کند و دستورات دین را به آن‌ها آموزش دهد. در این صورت، او در بهشت با ما خواهد بود.	۱۲۶
۴	سخت‌تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است؛ زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند.	۱۲۶
۵	الف) رویدادهای جدید عصر غیبت ب) راویان حدیث (فقها) ج) مسلمانان در غیبت امام، نه تنها در احکام و مسائل فردی، بلکه در مسائل اجتماعی هم، باید به فقیه مراجعه کنند. د) احکام و مسائل فردی و اجتماعی ه) انجام چنین وظیفه‌ای، جز با نفی حاکمان طاغوت و تشکیل حکومت اسلامی به رهبری فقیه میسر نیست.	۱۲۷
۶	رویدادهای جدید عصر غیبت	۱۲۷

ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.		
۷	صحیح	۱۲۵
۸	غلط	۱۲۵
۹	غلط	۱۲۵
۱۰	صحیح	۱۲۵
۱۱	صحیح	۱۲۵
۱۲	صحیح	۱۲۶
۱۳	غلط	۱۲۶
۱۴	غلط	۱۲۶
۱۵	صحیح	۱۲۶
۱۶	صحیح	۱۲۷
۱۷	غلط	۱۲۷
۱۸	غلط	۱۲۷
۱۹	صحیح	۱۲۷
۲۰	صحیح	۱۲۷
۲۱	صحیح	۱۲۷
۲۲	غلط	۱۲۷
۲۳	صحیح	۱۲۸
۲۴	غلط	۱۲۸
۲۵	غلط	۱۲۸
۲۶	صحیح	۱۲۸
۲۷	صحیح	۱۲۸

۲۸	غلط	۱۲۸
۲۹	غلط	۱۲۸
۳۰	صحیح	۱۲۸
۳۱	غلط	۱۲۸
۳۲	صحیح	۱۲۸
۳۳	غلط	۱۲۸
۳۴	صحیح	۱۲۸
۳۵	غلط	۱۲۸
۳۶	صحیح	۱۲۹
۳۷	غلط	۱۲۹
۳۸	صحیح	۱۲۹
۳۹	صحیح	۱۲۹
۴۰	صحیح	۱۲۹
۴۱	صحیح	۱۲۹
۴۲	صحیح	۱۳۰
۴۳	صحیح	۱۳۰
۴۴	صحیح	۱۳۰
۴۵	غلط	۱۳۱
۴۶	صحیح	۱۳۱
۴۷	صحیح	۱۳۱
۴۸	صحیح	۱۳۱
۴۹	صحیح	۱۳۱
۵۰	غلط	۱۳۱
۵۱	غلط	۱۳۱
۵۲	صحیح	۱۳۲
۵۳	صحیح	۱۳۲
۵۴	غلط	۱۳۲
۵۵	غلط	۱۳۲
۵۶	غلط	۱۳۲
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۵۷	هر یک از عبارت های زیر به کدام یک از وظایف رهبر اشاره دارد؟ الف. بهره‌گیری از اندیشه و نظر ۳ ۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه ب. تلاش جهت مسدود کردن راه‌های سلطه ۲ ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان	۱۲۹-۱۳۰

	ج. زندگی به دور از تجمل با الگوگیری از اولیای دین ۴ ۳- تصمیم‌گیری بر اساس مشورت د. اداره جامعه براساس دستورات دین ۱ ۴- ساده‌زیستی	
۵۸	هر یک از عبارت‌های زیر به کدام‌یک از وظایف مردم در برابر رهبر و حکومت اسلامی اشاره دارد؟ الف. فراهم نمودن فرصت و توان مقابله با مشکلات ۱- وحدت و همبستگی اجتماعی داخلی و خارجی برای رهبر ۲ ب. پرهیز از تفرقه و پراکندگی در جامعه ۱ ۲- استقامت و پایداری در برابر مشکلات ج. وارد کردن بیشترین ضربه به مستکبران و نقشه‌های تفرقه افکنانه آنان ۳ ۳- افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی د. عدم سکوت در برابر گناه و ظلم ۴ ۴- مشارکت در نظارت همگانی ه. ترجیح کالاهای ساخت داخل بر خرید کالاهای خارجی ۵ ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی	۱۳۰-۱۳۱
۵۹	هر یک از عبارت های سمت راست با کدام یک از عبارت های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). الف. تشبیه مردم به سوارشدگان در یک کشتی ۵ ۱- حفظ استقلال کشور ب. بستن راه‌های سلطه ۱ ۲- افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی ج. خرید کالای ایرانی ۴ ۳- ساده زیستی د. تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر ۲ ۴- اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۵- مشارکت در نظارت همگانی	۱۳۱-۱۲۹
۶۰	کدام یک از گزینه های سمت چپ به گزینه های سمت راست مربوط است؟(یک گزینه اضافی است) الف. گروهی از فقیهان که در احکام دین تخصص دارند و می توانند احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار دهند. مرجع تقلید ۱- تفقّه ۲- تقلید ب. افرادی که به معرفت عمیق می رسند و می توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند. فقیه ۳- مرجع تقلید ۴- فقیه ج. تلاش برای کسب معرفت عمیق تفقه ۵- مرجعیت دینی د. به مراجعه و پیروی از متخصصان در احکام دینی می گویند. تقلید	۱۲۶-۱۲۸

	د) سوالات چند گزینه‌ای	
۶۱	رجوع غیر متخصص به متخصص در مسائل شرعی و احکام را اصطلاحا ..... می‌گویند. ۱) اجتهاد ۲) تفقه ۳) تقلید ۴) فقیه	۱۲۷
۶۲	ولی فقیه چگونه انتخاب می‌شود؟ ۱) با مشروعیت ۲) با مقبولیت ۳) با انتصاب خاص از طرف امام زمان (عج) ۴) با مشروعیت و مقبولیت	۱۲۸

۶۳	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه ای استوار است؟ ۱) شجاعت و قدرت روحی ۲) مشروعیت و مقبولیت ۳) ایمان به خدا و اعتماد به مردم ۴) تقوا و عدالت	۱۲۸
۶۴	کدام یک از موارد زیر جزء وظایف رهبر است؟ ۱) ساده زیستی ۲) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی ۳) اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۴) مشارکت در نظارت همگانی	۱۲۹ - ۱۳۱
۶۵	«خرید کالای ایرانی» از مصادیق کدام یک از وظایف مردم در مقابل رهبر جامعه‌ی اسلامی می‌باشد؟ ۱) اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۲) مشارکت در نظارت همگانی ۳) وحدت و همبستگی اجتماعی ۴) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی	۱۳۰ - ۱۳۱
	هـ) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۶۶	زیرا دین اسلام همیشگی و برای همه‌ی دوران‌ها است.	۱۲۵
۶۷	مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.	۱۲۵
۶۸	نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند مدیریت و پشتوانه حکومتی است، در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۶۹	تربیت دانشمندان و فرستادن آنان به شهرهای خود و دیگر شهرها	۱۲۶
۷۰	تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند.	۱۲۶
۷۱	تلاش برای کسب معرفت عمیق	۱۲۶
۷۲	فقیهان	۱۲۶
۷۳	سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است.	۱۲۶
۷۴	زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی داند.	۱۲۶
۷۵	فقیهان واجد شرایط	۱۲۷
۷۶	یعنی انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد، به متخصص آن مراجعه می‌کند.	۱۲۷
۷۷	رجوع به متخصص دین	۱۲۷
۷۸	«مرجعیت دینی» در شکل «مرجعیت فقیه» و «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» ادامه می‌یابد.	۱۲۷
۷۹	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد. ۴- اعلم باشد.	۱۲۸
۸۰	بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز، به دست آورد.	۱۲۸
۸۱	یعنی از میان فقها از همه عالم تر باشد.	۱۲۸
۸۲	بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.	۱۲۸
۸۳	تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند.	۱۲۸
۸۴	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد.	۱۲۸
۸۵	مشروعیت و مقبولیت	۱۲۸
۸۶	زیرا ولی فقیه، بیان کننده‌ی قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است.	۱۲۹
۸۷	تا زمانی که شرایط رهبری را داشته باشد- مجلس خبرگان	۱۲۹

۸۸	تا وقتی رهبر جامعه است که شرایط ذکر شده (مقبولیت و مشروعیت) را داشته باشد.	۱۲۹
۸۹	فشار اقتصادی و روانی	۱۲۹
۹۰	رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه های سلطه، تلاش می‌کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.	۱۲۹
۹۱	با بهره گرفتن از اندیشه های اندیشمندان و متخصصان میسر است.	۱۲۹
۹۲	۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان ۳- تصمیم‌گیری براساس مشورت ۴- ساده‌زیستی	۱۲۹ - ۱۳۰
۹۳	مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه‌ی قم و شورای‌عالی حوزه‌های علمیه.	۱۲۹ - ۱۳۰
۹۴	کسانی که می‌خواهند در سایه‌ی قوانین اسلام به رستگاری برسند.	۱۳۰
۹۵	مشارکت و همراهی مردم	۱۳۰
۹۶	تفرقه و پراکندگی	۱۳۰
۹۷	مردم	۱۳۰
۹۸	همبستگی اجتماعی	۱۳۰
۹۹	۱- وحدت و همبستگی اجتماعی ۲- استقامت و پایداری در برابر مشکلات ۳- افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی ۴- مشارکت در نظارت همگانی ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی	۱۳۰ - ۱۳۱
۱۰۰	با استقامت خود	۱۳۱
۱۰۱	اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان، ضروری است.	۱۳۱
۱۰۲	ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می تواند یکی از معیارهای درستی و نادرستی عملکرد ما باشد.	۱۳۱
۱۰۳	مشارکت در نظارت همگانی	۱۳۱
۱۰۴	مشارکت در نظارت همگانی	۱۳۱
۱۰۵	همه کسانی که در برابر انجام گناه در جامعه سکوت کرده اند نیز باید پاسخگو باشند.	۱۳۱
۱۰۶	وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را با روش درست انجام دهیم.	۱۳۱
۱۰۷	هدایت جامعه به سمت وظایف اسلامی	۱۳۱
۱۰۸	عهدنامه مالک اشتر- مسئولیت کارگزاران	۱۳۲
۱۰۹	اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می‌یابد.	۱۳۲
۱۱۰	سبب افزایش و انباشته‌شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت	۱۳۲
۱۱۱	اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می‌یابد.	۱۳۲

۱۱۲	حضرت علی علیه السلام	۱۳۲
۱۱۳	به عظمت فکر و درایت حضرت علی علیه السلام در کشورداری پی می‌برد.	۱۳۲
۱۱۴	چرا که مردم دو دسته‌اند: دسته‌ای برادر دینی تو و دسته‌ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند.	۱۳۲
۱۱۵	زیرا این گروه (ص) افراد محروم] بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.	۱۳۲
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۱۶	تفقه: تلاش برای کسب معرفت عمیق	۱۲۶
۱۱۷	فقیه: افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند، فقیه نامیده می شوند.	۱۲۶
۱۱۸	تقلید: گروهی از فقیهان، احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار می دهند. کسانی که در احکام دین متخصص دین نیستند، به این متخصصان مراجعه می‌کنند و احکام دین را از آنان می‌آموزند. این مراجعه را پیروی یا تقلید می‌گویند. یا به عبارت دیگر: تقلید دراحکام، به معنای رجوع به متخصص دین است.	۱۲۷
۱۱۹	مرجع تقلید: انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد، به متخصص آن مراجعه می کند. پس، تقلید در احکام، به معنای رجوع به متخصص دین است. چنین فقیهی را نیز مرجع تقلید می‌نامند.	۱۲۷
۱۲۰	ولی فقیه: از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، عهده دار حکومت می‌شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا درمی آورد. فقیهی که این مسئولیت را برعهده می گیرد، ولیّ فقیه می‌گویند.	۱۲۷
۱۲۱	مقبولیّت ولیّ فقیه: ولیّ فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد. یعنی، فقیه باید نزد مردم جامعه خود، «مقبولیت» داشته باشد.	۱۲۸
۱۲۲	مشروعیّت ولیّ فقیه: حکومت و رهبری فقیهی که شرایط پنج گانه ولی فقیه را داشته باشد، مشروع است؛ یعنی دین به او اجازه رهبری مردم را داده است.	۱۲۸
۱۲۳	کارگزاران: کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه‌اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند.	۱۲۸
	ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۱۲۴	آن بزرگواران دانشمندانی را تربیت می کردند که در حدّ توان به معارف و احکام دین دست یابند. این دانشمندان به نقاط مختلف شهر خود و یا شهرهای دیگر می رفتند و احکام اسلام را به مردم می‌آموختند. اگر مردم نیز پرسشی داشتند، آنان براساس دانشی که از قرآن کریم و روایات داشتند، به آن پرسش پاسخ می دادند.	۱۲۶
۱۲۵	در زمان ائمه علیهم السلام، مردمانی در شهرهای دوردست بودند که به امامان دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از ایشان بشنوند و از فرمان های آنان مطلع شوند. از این‌رو، آن بزرگواران دانشمندانی را تربیت می‌کردند که در حدّ توان به معارف و احکام دین دست یابند. این دانشمندان به نقاط مختلف شهر خود و یا شهرهای دیگر می رفتند و احکام اسلام را به مردم می‌آموختند. اگر مردم نیز پرسشی داشتند، آنان براساس دانشی که از قرآن کریم و روایات داشتند، به آن پرسش پاسخ می‌دادند.	۱۲۶
۱۲۶	فقیهی که در مسائل و احکام دین، تخصص دارد و افراد غیر متخصص در این زمینه، به وی مراجعه می‌کنند و از وی تقلید می‌کنند.	۱۲۷

۱۲۷	از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، عهده‌دار حکومت می‌شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا درمی‌آورد.	۱۲۷
۱۲۸	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل روز، به دست آورد. ۳- زمان‌شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز، به دست آورد. ۴- اعلم باشد؛ یعنی از میان فقها از همه عالم‌تر باشد.	۱۲۸
۱۲۹	۱- از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهد، بپرسیم. ۲- یکی از فقیهان، در میان اهل علم آن‌چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه، واجد شرایط است.	۱۲۸
۱۳۰	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان‌شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد. ۴- مدیر و مدبر باشد و بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند. ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد و بدون ترس و واهمه، در برابر زیاده‌خواهی دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت، در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.	۱۲۸
۱۳۱	بدون ترس و واهمه، در برابر زیاده‌خواهی دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت، در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.	۱۲۸
۱۳۲	فقیهی که ۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان‌شناس باشد. ۴- مدیر و مدبر باشد ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد. یعنی دین به او اجازه رهبری مردم را داده است. در غیر این صورت، پیروی از دستورات وی حرام است.	۱۲۸
۱۳ ۳	ولی فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد. یعنی، فقیه باید نزد مردم جامعه‌ی خود، «مقبولیت» داشته باشد.	۱۲۸
۱۳۴	زیرا اداره جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان‌پذیر است؛ درغیر این صورت، هرج و مرج و تفرقه و پراکندگی پیش می‌آید و این، یک امر روشن و بدیهی در تمام نظام‌های سیاسی دنیاست.	۱۲۹
۱۳۵	مردم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت دسته‌جمعی اقدام کنند و فقیهی را که شرایط رهبری دارد، با آگاهی و شناخت بپذیرند، به وی اعتماد و اطمینان کنند و رهبری جامعه را به وی بسپارند.	۱۲۹
۱۳۶	مردم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، ولایت امام خمینی (ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند. اکنون نیز بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می‌کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند. بر این مبنا بود که پس از رحلت امام خمینی حضرت آیت الله خامنه‌ای مسئولیت رهبری جامعه را برعهده گرفتند.	۱۲۹
۱۳۷	مردم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، ولایت امام خمینی (ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند.	۱۲۹
۱۳۸	به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری	۱۲۹
۱۳۹	بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می‌کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند.	۱۲۹

۱۴۰	بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می‌کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند. بر این مبنا بود که پس از رحلت امام خمینی حضرت آیت الله خامنه‌ای مسئولیت رهبری جامعه را برعهده گرفتند.	۱۲۹
۱۴۱	رهبر جامعه اسلامی می کوشد جامعه مطابق با دستورات دین اداره شود و مردم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.	۱۲۹
۱۴۲	کشورهای بیگانه، به خصوص قدرت های بزرگ، همواره درصدد سلطه بر کشورهای دیگرند و از روش‌های مختلف برای رسیدن به این هدف استفاده می‌کنند. یکی از رو ش‌های آنان فشار اقتصادی و روانی است. رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه‌های سلطه، تلاش می‌کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.	۱۲۹
۱۴۳	از آنجا که اداره یک جامعه و رهبری آن به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی، با بهره گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان و متخصصان میسر است، رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد.	۱۲۹
۱۴۴	از آنجا که اداره یک جامعه و رهبری آن به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی، با بهره گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان و متخصصان میسر است، رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد. امروزه در جامعه ما، علاوه بر اشخاص، نهادهای مختلفی نیز هستند که به صورت پیوسته به رهبری مشورت می‌دهند، مانند: مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه‌ی قم و شورای‌عالی حوزه‌های علمیه.	۱۲۹
۱۴۵	رهبر به دنبال توسعه مال و ثروت و تشکیل یک زندگی اشرافی و تجملاتی حتی از طریق مشروع نیست. اگرچه امروزه زندگی اشرافی رؤسای جمهور و پادشاهان، از قبیل داشتن خانه های گران قیمت، استفاده از بهترین سرویس ها و مبلمان در خانه، استراحت و تفریح در زیباترین سواحل و جزایر دنیا، داشتن ده ها اتومبیل شیک، برگزاری مهمانی های پرهزینه و شرکت در مجالس لهو، با هزینه شخصی یا با استفاده از اموال عمومی، یک امر عادی است، اما رهبر با الگو قراردادن اولیای دین، همواره یک زندگی ساده را دنبال می کند.	۱۳۰
۱۴۶	رهبر برای آنان پیشوایی است که با قدم گذاشتن در مسیر کمال و عدالت، سایر مردم را به پیمودن راه فرا می خواند. مردم نیز تلاش می‌کنند با همّت و پشتکار خود وی را همراهی کنند و قافله سالار را در همه عرصه ها و به‌خصوص در آنجا که سختی‌ها بروز می‌کنند، تنها نگذارند.	۱۳۰
۱۴۷	خیر بلکه متفاوت است؛ مردم نیز نگاهی متفاوت به رهبری دارند؛ رهبر برای آنان پیشوایی است که با قدم گذاشتن در مسیر کمال و عدالت، سایر مردم را به پیمودن راه فرا می‌خواند. مردم نیز تلاش می‌کنند با همت و پشتکار خود وی را همراهی کنند و قافله سالار را در همه عرصه‌ها و به‌خصوص در آنجا که سختی‌ها بروز می‌کنند، تنها نگذارند.	۱۳۰
۱۴۸	همانطور که تفرقه و پراکندگی، به‌سرعت یک حکومت را از پای درمی‌آورد و سلطه‌گران را بر کشور مسلط می‌کند، همبستگی اجتماعی، کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد.	۱۳۰
۱۴۹	هر کشوری در مسیر رسیدن به استقلال و کمال با مشکلات بزرگ و کوچکی روبه‌رو می‌شود؛ همان‌گونه که کشور ما از ابتدای انقلاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان قرار گرفت. پس مردم باید با استقامت خود، فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم کنند.	۱۳۱

۱۵۰	برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا، اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان، ضروری است. ما باید بتوانیم به گونه‌ای عمل کنیم که بیشترین ضربه را به مستکبران و نقشه‌های تفرقه‌افکنانه آنان بزنیم و خود کمترین آسیب را ببینیم. ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می تواند یکی از معیارهای درستی و نادرستی عملکرد ما باشد.	۱۳۱
۱۵۱	براساس فرمان خداوند، همه افراد جامعه اسلامی نسبت به یکدیگر مسئول اند و مانند سوارشدگان در یک کشتی اند. اگر گناهانی در جامعه رواج پیدا کند، فقط گناهکاران عذاب نمی شوند، بلکه همه‌ی کسانی که در برابر انجام گناه در جامعه سکوت کرده اند نیز باید پاسخگو باشند. بنابراین، همه ما باید ناظر بر فعالیت های اجتماعی باشیم و در صورت مشاهده گناه توسط هرکس، وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را با روش درست انجام دهیم. این مشارکت سبب می شود که رهبر، همه افراد جامعه را پشتیبان خود بداند و هدایت جامعه به سمت وظایف اسلامی برای رهبر جامعه آسان تر شود.	۱۳۱
۱۵۲	در برخی موارد که اهداف و آرمان‌های اجتماعی در برابر منافع فردی قرار می‌گیرند، باید بتوانیم از منافع فردی خود بگذریم و برای اهداف اجتماعی تلاش کنیم؛ مثلاً خرید کالای ایرانی سبب می شود که کارخانه های داخلی به تولید خود ادامه دهند و مانع بیکاری صدها هزار کارگر شوند. این عمل، به طور غیرمستقیم سبب کاهش بیکاری شده وکمک خوبی به حکومت و رهبری است که بتوانند در اداره جامعه موفق‌تر باشند.	۱۳۱
۱۵۳	کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه‌اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند. در واقع، کارگزاران یاران و کمک کنندگان به رهبرند.	۱۳۲
۱۵۴	اگر کارگزاران جامعه، وظیفه خود را به درستی بشناسند و هم به درستی اجرا کنند، اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می‌یابد. همچنین عملکرد غلط کارگزاران، سبب افزایش و انباشته‌شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد.	۱۳۲
۱۵۵	در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص که با وجود رضایت عمومی، خشم خواص به تو آسیبی نمی‌رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی‌بخشد.	۱۳۲
۱۵۶	چرا که مردم دو دسته‌اند: دسته‌ای برادر دینی تو و دسته‌ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند.	۱۳۲
۱۵۷	با وجود رضایت عمومی، خشم خواص به تو آسیبی نمی‌رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی‌بخشد.	۱۳۲
۱۵۸	زیرا در نهایت مردم عیب‌هایی دارند و مدیر جامعه باید بیش از همه در پنهان کردن آن‌ها بکوشد.	۱۳۲
۱۵۹	عده ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند و به تو گزارش دهند. سپس برای رفع مشکلات آنها عمل کن ...، زیرا این گروه (ص) افراد محروم] بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.	۱۳۲-۱۳۳
۱۶۰	اگر با دشمن پیمان بستی از پیمان شکنی دشمن غافل نباش، که دشمن گاهی از این راه تو را غافل گیر می‌کند.	۱۳۳

درس یازدهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**	

سوالات درس ۱۱ : عزت نفس	**کتاب: دین و زندگی ۲**	**طراحی توسط استان: قم**
پایه: یازدهم	**رشته: علوم تجربی ــ ریاضی و فیزیک ــ فنی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱.	باتوجه به آیات زیر راههای دستیابی به عزت و ذلت را بنویسید. الف)"مَن کانَ یُریدُ العِزّةَ فَلِلّهِ العِزّةُ جَمیعا" ب) " للذینَ حسنوا الحُسنی وَ زیادهٌ وَ لا یَرهقُ وجوهَهم قَترٌ ولاذِلهٌ " ج) "وَ الّذینَ کَسَبُوا السّیّئاتِ جَزاءُ سَیّئَةٍ بِمِثلِها وَ تَرهَقَهُم ذِلّةٌ"	۱۳۹
۲.	پیام حدیث امام علی(ع) "بندهٔ کسی مثل خودت نباش، خدا تو را ازاد آفریده است"	۱۳۹
۳.	« لِلَّذینَ اَحسَنُوا الحُسنی وَ زِیادَةٌ وَلا یَرهَقُ وُجوهَهُم قَتَرٌ وَلا ذِلَّةٌ.» راه به دست آمدن عزت چیست و نتیجه آن چیست؟	۱۳۹
٤.	حدیث«انَّه لیسَ لاَنفُسکم ثمنٌ إلا الجنه فلاتبیعوها إلابه» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
٥.	آیهٔ« ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
٦.	«خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است.» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
۷.	پیام حدیث امام علی(ع) « بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده"چیست؟	۱۳۹
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۸.	تمایلات دانی درذات خود بد نیستند ، اما نسبت به بعد معنوی والهی خیلی ناچیز وپایین تر هستند..	۱۴۲
۹.	کسی که درمقابل دیگران تن به ذلت می دهد ، ابتدا در مقابل تمایلات پست خود می شکند .	۱۳۹
۱۰.	پاسخ مثبت دادن به تمایلات همیشه عزت نفس را ضعیف می کند.	۱۴۴
۱۱.	خداوند عزیز است یعنی کسی نمی تواند دراراده او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.	۱۳۹
۱۲.	براساس تحقیقات انجام شده ،اکثر مجرمان وگناهکاران دارای عزت نفس هستند و یا عزت نفس بالایی دارند.	۱۴۴
۱۳.	اکثر انسان های مفید و نیکوکار جامعه دارای عزت نفس پایینی می باشند و بیشتر مرتکب گناه می شوند..	۱۴۴

	ج) کشف ارتباط (وصل کنید).	
۱۴.	۱)خداوند آن را برای خودش آفریده است. ۲) سرچشمه و منبع همه قدرت ها و عزّت هاست . ۳) به معنای نفوذ نا پذیری ۴).همان نفس لوامه است ۵) از ما می خواهد فقط به تمایلات بعدحیوانی سرگرم و مشغول باشیم ۶)تمایلاتی که مربوط به روح الهی و معنوی انسان هستند. الف) عزت ب)وجدان ج)انسان د) تمایلات عالی و برتر و) خداوند ی) نفس اماره	۱۳۹ تا۱۴۲
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۵.	به چه دلیل پرسش از ریشه تمایلات در انسان، سوال مناسب و بجایی است؟	۱۴۲
۱۶.	تمایلات انسان را نام ببرید.	۱۴۲
۱۷.	دو نمونه اسوه های عزت در برابر ستمگران را نام ببرید؟	۱۴۱
۱۸.	نام دیگرنفس امّاره چیست؟	۱۴۳
۱۹.	بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات گاه و بیگاه انسان چه دوره ای است؟	۱۴۲
۲۰.	نام دیگرنفس لوامه چیست؟	۱۴۳
۲۱.	نام دیگر دعوت هوی وهوس چیست؟ از ما چه می خواهد؟	۱۴۳
۲۲.	نام دیگردعوت عقل و وجدان چیست؟ و ازما چه می خواهد؟	۱۴۳
۲۳.	تمایلات بعد حیوانی چه موقع بدمی شوند؟	۱۴۲
۲۴.	چرا انسان ها به طور طبیعی به تمایلات دانی میل وعلاقه دارند؟	۱۴۱
۲۵.	اگر پاسخگویی به تمایلات پست ادامه یابد چه پیش می آید؟	۱۴۱
۲۶.	چرا خداوند حد و مرز و چگونگی بهره مندی از تمایلات دانی را مشخص کرده است؟	۱۴۲
۲۷.	به معنای تسلیم نشدن و نفوذ ناپذیری است؟	۱۳۹
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۸.	نفس امّاره:	۱۴۳
۲۹.	نفس لوامّه:	۱۴۳
۳۰.	تمایلات عالی:	۱۴۲
۳۱.	تمایلات دانی:	۱۴۲
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۲.	انسان عزیز چه ویزگی هایی دارد؟	۱۳۹
۳۳.	چرا در دوره جوانی و نوجوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات بد است؟	۱۴۲
۳۴.	تمایلات بُعد حیوانی در مقایسه با معنوی و الهی چگونه است؟	۱۴۲
۳۵.	دو راه تقویت عزت نفس را بنویسید.	۱۴۰
۳۶.	کسانی را که تسلیم هوی و هوس می شوند چه عواقبی را برایشان به دنبال دارد؟	۱۴۰
۳۷.	از راه های تقویت عزت نفس "شناخت ارزش خود ونفروختن خویش به بهای اندک " راتوضیح دهید۲	۱۴۰

۳۸.	سرچشمه عزت چیست وراه دستیابی به عزت چیست؟ توضیح دهید.	۱۴۰
۳۹.	نمونه ای از زندگی عزتمند حضرت زینب راشرح دهید:	۱۴۱
٤۰.	تعبیرپیامبرازجوان ونوجوان دربرخورد باتمایلات چیست؟ مفهوم آن چه می باشد؟	۱۴۲
٤۱.	انسان عزیز دربرابر چه چیزهایی مقاومت می کند و تسلیم نمی شود؟	۱۳۹
٤۲.	سخن امام حسین علیه السلام درمورد زندگی باعزت رابنویسید	۱۴۱
٤۳.	چرا امام حسین از اسوه های عزت محسوب می شوند؟	۱۴۱
٤٤.	چه موقع خواری و ذلت انسان را احاطه می کند؟ نتیجه آن چیست؟	۱۴۱
٤٥.	بزرگان مکه برای دست برداشتن پیامبر اسلام از دعوت خود ، چه وعده هایی به ایشان دادند؟ پاسخ پیامبراسلام چه بود؟	۱۴۰
٤٦.	هر انسانی در درون خود با دو دعوت روبه روست آن را توضیح دهید. نفس امّاره: نفس لوامّه:	۱۴۳
٤۷.	نمونه هایی از زندگی عزتمندانه رسول خدا را بیان کنید .	۱۴۰
٤۸.	انسان باید دربرابر چه چیزهایی عزت داشته باشد؟	۱۳۹
٤۹.	انسان ذلیل به چه کسی گفته می شود؟	۱۳۹
٥۰.	راه های تقویت عزت نفس طبق آیات قران وسیره معصومین چیست؟نام ببرید	۱۴۰
٥۱.	انسان عزیز و انسان ذلیل را باهم مقایسه کنید	۱۳۹
٥۲.	از راه های تقویت عزت نفس "توجه به عظمت خداوندوتلاش برای بندگی او را توضیح دهید.	۱۴۰
٥۳.	چراخداوند جایگاه انسان درخلقت را ویژه بیان کرده است؟	۱۴۰
٥٤.	خداوند به انسان به عنوان یکی از برترین مخلوقات، چه وعده هایی داده است؟	۱۴۰
٥٥.	بهشتی که خداوند به انسان وعده داده است ، چه خصوصیاتی دارد؟	۱۴۰
٥٦.	از نظر امیرمؤمنان علی علیه السلام، بهای وجود انسان چیست؟	۱۴۰
٥۷.	سرچشمه عزت چیست وراه دستیابی به عزت چیست؟	۱۴۰
٥۸.	امیرمؤمنان علی علیه السلام در وصف انسان های عزیز، چه فرمودند؟	۱۴۰

ردیف	پاسخنامه سوالات درس۱۱	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	الف) نزدیکی و قرب به خدا و اطاعت کامل از او ب) انجام کار های نیک و عمل صالح ج) دوری از بدی و انجام گناه	۱۳۹
۲	شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۳۹
۳	انجام کار های نیک و عمل صالح	۱۳۹
۴	شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۴۰
۵	شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۴۰
۶	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او	۱۴۰

۷	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او	۱۳۹
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۸	ص	۱۴۲
۹	ص	۱۳۹
۱۰	غ	۱۴۴
۱۱	ص	۱۳۹
۱۲	غ	۱۴۴
۱۳	غ	۱۴۴
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید).	
۱۴	۱) ج ۲) و ۳) الف ۴). ب ۵)ی ۶)د	۱۳۹ تا۱۴۲
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۵	زیرا پاسخ آن میتواند راهگشای ما برای رسیدن به عزت و دوری از ذلت باشد.	۱۴۲
۱۶	تمایلات دانی و تمایلات عالی	۱۴۲
۱۷	حضرت زینب (س) و امام حسین (ع)	۱۴۱
۱۸	دعوت هوی و هوس	۱۴۳
۱۹	نوجوانی و جوانی	۱۴۲
۲۰	دعوت عقل و وجدان	۱۴۳
۲۱	نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم	۱۴۳
۲۲	نفس لوامه از ما می خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۱۴۳
۲۳	آنگاه که انسان این تمایلات را اصل و اساس زندگی قرار دهد و فقط در فکر رسیدن به آنها باشد	۱۴۲
۲۴	زیرا اینها لازمه زندگی دنیایی هستند و بدون آنها زندگی سخت و دشوار خواهد شد.	۱۴۱
۲۵	خواری و ذلت انسان را احاطه میکند، به طوری که در برابر هر خواست نامشروع درونی و بیرونی مقاومت نمیکند و تسلیم میشود	۱۴۱
۲۶	تا انسان بتواند در عین بهره مندی از آنها به رشد و کمال واقعی برسد.	۱۴۲
۲۷	عزت	۱۳۹
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۸	دعوت هوی و هوس یا نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم	۱۴۳
۲۹	:دعوت عقل و وجدان از مامی خواهد در حد نیازبه تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۱۴۳

۳۰	مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت ، حیا و ایثار و ... که مربوط به بعد روحی و الهی انسان هستند.	۱۴۲
۳۱	تمایل به ثروت، شهرت، غذا ، زیورآلات و... مربوط به بعد حیوانی و دنیایی انسان است.	۱۴۲
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۲	کسی است که در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می‌ایستد، مقاومت می‌کند و تسلیم نمی‌شود. او زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را حقیر و کوچک سازد، نمی‌رود	۱۳۹
۳۳	وجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به این تمایلات گاه و بی گاه است. انسانی که در این دوره سنی به سر می‌برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است. یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است	۱۴۲
۳۴	تمایلات بُعد حیوانی در ذات خودبد نیستند، لما نسبت‌به بُعد معنوی و الهی، بسیارناچیز وپایین‌ترند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند. پس چه موقع این تمایلات بد می‌شوند؟ آنگاه که انسان، این تمایلات را اصل و اساس زندگی قرار دهد و فقط در فکر رسیدن به آنها باشد و از تمایلات الهی خود غافل بماند.	۱۴۲
۳۵	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای خدمت به او؛ خداوند ، خالق کل هستی است منشأ و سرچشمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شکست ناپذیر است که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسی که به دنبال عزت است باید به این منبع متصل شود.. شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشتم این است که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشته باشیم ، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم ، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰
۳۶	انسانی که به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد و تسلیم می‌شود، قدم در وادی ذلت گذاشته و از راه رشد باز می‌ماند. پس از این مرحله است که وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، زیر بار ذلت می‌رود و تسلیم خواسته‌های آنها هم می‌شود.	۱۴۰
۳۷	یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشتم این است که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشته باشیم ، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم ، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰
۳۸	خداوند ، خالق کل هستی است منشأ و سرچشمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شکست ناپذیر است که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسی که به دنبال عزت است باید به این منبع متصل شود.	۱۴۰

۳۹	حضرت زینب ، خواهر شجاع امام نیز پس از تحمل انبوه مصائب و سختی، که یکی از آنها می تواند انسان را درهم شکند، در پاسخ به جمله تحقیرآمیز عبید اللهّ بن زیاد، حاکم کوفه که گفت:دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟ با قدرت فرمود: (ص) در این واقعه] جز زیبایی ندیدم.	۱۴۱
۴۰	به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است. یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است	۱۴۲
۴۱	در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می‌ایستد، مقاومت می‌کند و تسلیم نمی‌شود	۱۳۹
۴۲	مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است.»	۱۴۱
۴۳	پیشوایان ما با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او توانستند در سخت ترین شرایط، عزت مندانه زندگی کنند و هیچ گاه تن به ذلت و خواری ندهند	۱۴۱
۴۴	اگر پاسخگویی به تمایلات پست ادامه یابد خواری و ذلت انسان را احاطه میکند، به طوری که در برابر هر خواست نامشروع درونی و بیرونی مقاومت نمیکند و تسلیم میشود	۱۴۱
۴۵	پیامبر اکرم (ص) هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خد یجه و یارانی اندک و فقیر، پشتوانه ای نداشت، به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر را می دادند، فرمود : «اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمی دارم و تسلیم نمی شوم .	۱۴۰
۴۶	دعوت هوی و هوس یا نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم :دعوت عقل و وجدان از مامی خواهد در حد نیازبه تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۱۴۳
۴۷	پیامبر اکرم (ص) هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خد یجه و یارانی اندک و فقیر، پشتوانه ای نداشت، به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر را می دادند، فرمود : «اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمی دارم و تسلیم نمی شوم .	۱۴۰
۴۸	در برابر مستکبران و ظالمان و هوی و هوس خویش	۱۳۹
۴۹	انسان ذلیل «کسی است که در برابر مستکبران و زورگویان تن به خواری می‌دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد؛ همچنین تسلیم هوی و هوس خویش می‌شود و هر کاری را که موافق هوی و هوس او باشد انجام می‌دهد، هر چند که آن کار روحش را به گناه آلوده کند	۱۳۹
۵۰	امیرالمومنین علی (ع) در توصیف انسان هایی که کرامت خود را در بندگی خدا یافته لند ، می فرمایید: خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است. خداوند موقعیت ما را به عنوان انسان در خلقت بیان می کند و می فرماید: ما فرزندان آدم را گرامی داشته ایم ... و آنها را بالاتر از بسیاری از مخلوقات والای خود قرار داده ایم. قرآن کریم می‌فرماید: «مَنْ کانَ یُرِیدُ الْعِزَّه فَلِلَّهِ الْعِزَّه جمیعاً ۳ کسی که خواهان عزت است، عزت یکسره از آن خداست.«	۱۴۰

۵۱	کســی اســت که در برابر مســتکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می‌ایســتد، مقاومت می‌کند و تسلیم نمی‌شود. او زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را حقیر و کوچک سازد، نمی‌رود انسـان ذلیل «کسـی اسـت که در برابر مسـتکبران و زورگویان تن به خواری می‌دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد؛ همچنین تسـلیم هوی و هوس خویش می‌شـود و هر کاری را که موافق هوی و هوس او باشـد انجام می‌دهد، هر چند که آن کار روحش را به گناه آلوده کند	۱۳۹
۵۲	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای خدمت به او؛ خداوند ، خالق کل هسـتی اسـت منشأ و سـرچشـمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شـکست ناپذیر اسـت که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسـی که به دنبال عزت اسـت باید به این منبع متصل شود	۱۴۰
۵۳	خداوند موقعیت ما را به عنوان انسان در خلقت بیان می کند و می فرماید: ما فرزندان آدم را گرامی داشته ایم ... و آنها را بالاتر از بسـیاری از مخلوقات والای خود قرار داده ایم. شـناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک . یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشـتم این اسـت که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشـته باشـیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشـته باشـیم ، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشـیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم ، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشـیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰
۵۴	ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم .«خداوندبه انسـان وعده دیدار داده و بهشـتی به وسعت همه آسـمان‌ها و زمین برایش آماده کرده اسـت .بهشـتی که در آن انسـان به هر آرزویی که تمنا می‌کند، می‌رسد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست می‌یابد	۱۴۰
۵۵	.«خداوندبه انسـان وعده دیدار داده و بهشـتی‌به وسـعت همه آسـمان‌ها و زمین برایش آماده کرده اسـت .بهشـتی که در آن انسـان به هر آرزویی که تمنا می‌کند، می‌رسـد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست می‌یابد	۱۴۰
۵۶	همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست پس خود را به کمتر از آن نفروشید.	۱۴۰
۵۷	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی اوخدایی که خالق تمام هسـتی اسـت، سـرچشـمه و منبع همه قدرت‌ها و عزّت‌هاست. او وجود شکست ناپذیری است که هیچ کس توانایی ایستادن در برابر قدرت او را ندارد بنابراین، هر کس به دنبال عزت است، باید خود را به این سرچشمه وصل کند.	۱۴۰
۵۸	خالق جهان در نظر آنان عظیم است. در نتیجه، غیر خدا در چشم آنان کوچک است.	۱۴۰

درس دوازدهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی **مستقر در استان کرمانشاه** **سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**	دبیرخانه راهبری کشوری دروس دین و زندگی، و مدیریت خانواده و سبک زندگی

سوالات درس۱۲: پیوند مقدس	**کتاب: دین و زندگی**	**طراحی توسط استان: کرمان**
پایه :یازدهم	**رشته:ریاضی و تجربی و فنی**	**سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲**

ردیف	سوال	صفحه
	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	با تدبر در آیه به سوالات پاسخ دهید«وَ مِن آیاتِه اَن خَلَقَ لَکُم مِن اَنفُسِکُم اَزواجًا لِتَسکُنوا اِلَیها وَ جَعَلَ بَینَکُم مَوَدَّةً وَرَحمَةً اِنَّ فی ذلِکَ للایاتٍ لِقَومٍ یَتَفَکَّرونَ» الف) نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟ از کدام قسمت آیه چنین استنباطی می شود؟ ب) هریک از عبارات زیر به کدامیک از اهداف ازدواج اشاره دارند: لِتَسکُنوا اِلَیها وَ جَعَلَ بَینَکُم مَوَدَّةً وَرَحمَةً ج) با توجه به عبارت«لِتَسکُنوا اِلَیها» مبداء آرامش در زندگی چه کسی است؟ د)چه رابطه ای میان«مودت و رحمت» و «آرامش زوجین» وجود دارد؟ و) در آیه چه نشانه هایی و برای چه کسانی بیان شده است؟	۱۴۹
۲	با تدبر در آیه به سوال پاسخ دهید «وَ اللّهُ جَعَلَ لَکُم مِن اَنفُسِکُم اَزواجًا وَجَعَلَ لَکُم مِن اَزواجِکُم بَنینَ وَحَفَدَةً وَ رَزَقَکُم مِنَ الطَّیِّباتِ اَفَبِالباطِلِ یُؤمِنونَ وَ بِنِعمَةِ اللّهِ هُم یکَفُرونَ » الف) این آیه به کدامیک از اهداف ازدواج اشاره می کند؟	۱۴۹
۳	این سخن امام علی(ع) که می فرمایند: «حُبُّ الشَّیءِ یُعمی وَ یُصِمُّ »راهنمای ما در کدام مرحله ازدواج است؟ الف) تعیین اهداف ازدواج ب)شناخت ویژگی های روحی زن و مرد ج)دقت در انتخاب همسر د)ازدواج در زمان مناسب	۱۵۲
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۴	کلمات « بنی آدم» و «انسان» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد زیرا زن و مرد برتری خاصی بر هم ندارند.	۱۴۹
۵	عالی ترین هدف تشکیل خانواده رشد و پرورش فرزندان است.	۱۵۳
۶	شناخت ویژگی های روحی زن و مرد از مهمترین برنامه ها برای آمادگی برای ازدواج است.	۱۵۱
۷	تفاوت های زن و مرد آنها را به یکدیگر نیازمند کرده است و هدف مشترک از خلقت آنها رسیدن به آرامش روحی است.	۱۴۹ ۱۵۰

۸	تفاوت‌های زن و مرد به جهت وظایفی است که خالق حکیم بر عهده هریک از زن و شوهر نهاده است.	۱۵۱
۹	ابتدایی ترین زمینه ازدواج نیاز جنسی مرد و زن و عالی ترین زمینه آن رشد اخلاقی و معنوی است.	۱۵۳
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۰	الف)از فواید ازدواج در زمان مناسب ب)ابتدایی ترین زمینه ازدواج د) زن و مرد به گونه ای آفریده شده اند که زوج یکدیگر باشند متعادل ه) تحکیم بخش وحدت روحی زن و شوهر ۱) مهر و عشق به همسر ۲) فرزند ۳)شکل گیری یک خانواده ۴) پاسخ به نیاز جنسی ۵) احساس رضایت درونی	۱۵۳ ۱۵۱ ۱۵۰
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۱	چه ارتباطی بین«عادلانه بودن نظام هستی» و «تقویت عفاف و پاکدامنی» وجود دارد؟	۱۵۲
۱۲	اهداف ازدواج را نام ببرید و بیان کنید کدام هدف ارزشمند تر است؟	۱۵۲
۱۳	انتخاب زوج مناسب در چه زمانی مطرح می شود؟	۱۵۳
۱۴	چرا پیشوایان دین از ما خواسته اند در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم؟	۱۵۴
۱۵	از نظر قرآن کریم مهمترین معیار همسر شایسته کدام است؟	۱۵۴
۱۶	از آنجا که ازدواج، برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ به قانون خلقت است، باید واجد چه خصوصیاتی باشد؟	۱۵۶
۱۷	۳ مورد از فواید ازدواج در زمان مناسب را بیان نمایید و ۳ مورد از آسیب های تاخیر در ازدواج را نام ببرید.	۱۵۶
۱۸	به کدام دلیل می گوییم شخصیت انسانی زن و مرد یکسان است؟	۱۴۹
۱۹	چرا پیشوایان دینی ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده اند؟	۱۵۵
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۰	مکمل هم بودن زن و مرد	۱۵۰
۲۱	شخصیت انسانی زن و مرد	۱۴۹
۲۲	بلوغ عقلی و فکری	۱۵۵
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۳	چه نوع معاشرتهایی برای شناخت همسر، قبل از ازدواج نتیجه بخش نیست؟ چرا؟	۱۵۵
۲۴	آمادگی زیستی و روحی ازدواج نیازمند چند بلوغ است؟ نام برده و توضیح دهید	۱۵۵
۲۴	توضیح دهید چرا نمی توان در قالبی غیر از ازدواج به نیاز جنسی پاسخ داد؟	۱۵۶
۲۶	از دیدگاه قران کریم، چرا حفظ عفاف و پاکدامنی برای یک ازدواج موفق در آینده اهمیت و ضرورت دارد؟	۱۵۱
۲۷	استدلال بیاورید که توجه به اهداف ازدواج، چه نقشی در یک ازدواج موفق در زمان مناسب و به شیوه صحیح ایفا می کند؟	۱۵۲

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ۱۲	صفحه

	الف) آیات/احادیث/اشعار	
۱	اللف)زن و مرد از لحاظ مقام انسانی با هم یکسان هستند - خَلَقَ لَکُم مِن اَنفُسِکُم اَزواجًا ب) لِتَسکُنوا اِلَیها : انس با همسر وَ جَعَلَ بَینَکُم مَوَدَّةً وَرَحمَةً : رشد اخلاقی و معنوی ج) زن- زیرا به مردان گفته است: لِتَسکُنوا اِلَیها د) «مودت و رحمت» زمینه ساز(علت) «آرامش زوجین» است. و) آفرینش همسرانی از جنس خود انسان ؛ ایجاد موت و رحمت بین همسران- نشانه هایی برای کسانی که تفکر می کنند.	۱۴۹
۲	الف) رشد و پرورش فرزندان	۱۴۹
۳	ج)دقت در انتخاب همسر	۱۵۲
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح /غلط)مشخص کنید.	
۴	غلط	۱۴۹
۵	غلط	۱۵۳
۶	صحیح	۱۵۱
۷	غلط	۱۴۹
۸	صحیح	۱۵۱
۹	صحیح	۱۵۳
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۰	الف)۵ ب)۴ د) ۳ ه) ۲	۱۵۳ ۱۵۱
	د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۱	چون هر فردی خواستار ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده باشد و رابطه غیر شرعی با جنس مخالف نداشته باشد. لذا باید خودش نیز اینگونه باشد. همچنین هرکس که خواستار آن است تا دیگران به اعضای خانواده او نظرسوء نداشته باشند، خودش هم باید چنین باشد .نظام هستی بر عدالت استوار است و عمل هرکس،عکس العملی دارد که قسمتی از آن در این جهان ظاهر می شود و تمام آن در آخرت.	۱۵۲
۱۲	اول: پاسخ به نیاز جنسی- دوم:انس با همسر.سوم: رشد و پرورش فرزندان. چهارم: رشد اخلاقی و معنوی – هدف چهارم،یعنی رشد اخلاقی و معنوی	۱۵۲
۱۳	بعد از تعیین هدف ازدواج،انتخاب همسر مناسب مطرح می شود.	۱۵۳

۱۴	طبق سخن امام علی(ع) دوست داشتن چیزی آدم را کور و کر می کند.از این رو پیشوایان دین از ما خواسته اند که در مورد همسرآینده با پدر و مادر مشورت کنیم زیرا پدر و مادر به علت علاقه و محبت به فرزند،معمولا مصلحت و خوشبختی او را در نظر می گیرند و به علت تجربه و پختگی شان،بهتر می توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش بینی کنند.	۱۵۴
۱۵	تقوا	۱۵۴
۱۶	باید به نیازهای طبیعی در «زمان مناسب» و به «شیوه صحیح» پاسخ دهیم.	۱۵۶
۱۷	فواید: شادابی،سلامت جسمی و روحی، رشد طبیعی،احساس رضایت درونی- تاخیر در ازدواج: افزایش فشارهای روحی و روانی،روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی.	۱۵۶
۱۸	زیرا کلمات «انس»،«انسان»،«بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه ای که با این کلمات همراه باشد،به زن و مرد هردو مربوط می شود،زیرا حقیقت انسان را روح او تشکیل می دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مونث.	۱۴۹
۱۹	زیرا نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تاخیر افتد چون تاخیر در ازدواج مضرات روحی و جسمی دارد.	۱۵۵
	هـ) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۰	خداوند زن و مرد را به گونه ای آفریده که زوج یکدیگر باشند،یعنی در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند.	۱۵۰
۲۱	حقیقت انسان را روح او تشکیل می دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مونث.زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر،استعدادها و ویژگی های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره گیری از آن ویژگی های فطری می توانند به آن هدف مشترک،یعنی قرب الهی و بهشت جاوید برسند پس زن و مرد از لحاظ شخصیت انسانی، با هم تفاوتی ندارند.	۱۴۹
۲۲	بلوغ عقلی بعد از بلوغ جنسی فرا می رسد.با رسیدن بلوغ عقلی،جوان درمی یابد که باید زندگی را بسیار جدی بگیرد و برای آینده اش برنامه ریزی کند.مثلا توجه به داشتن شغل از نشانه های بلوغ عقلی است.	۱۵۵
	و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۳	تحقیق درباره همسر آینده را نباید با معاشر تهایی که منشأ آن تنها هوس های زودگذر است، اشتباه کرد.تجربه نشان داده است که این گونه معاشرت ها، هرچند با عنوان هایی مانند شناخت روحیه همسر و یا پی بردن به نقاط تفاهم یکدیگر باشد، نتیجه بخش نیست؛ در این معاشر تها، معمولاً احساسات بر هردو نفر حاکم می شود و دختر و پسر شخصیت واقعی خود را پنهان می کنند و هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود .معمولاً ، بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامد.	۱۵۵
۲۴	آمادگی برای ازدواج، نیازمند دو بلوغ است :یکی بلوغ جنسی و دیگری بلوغ عقلی و فکری که مدتی پس از بلوغ جنسی فرا می رسد .با رسیدن بلوغ عقلی، جوان درمی یابد که باید زندگی را بسیارجدی بگیرد و برای آینده اش برنامه ریزی کند. نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد.	۱۵۵

۲۵	درآ نصورت، لذت آنی برخاسته از گناه، پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می کند و شخصیت او را می شکند این افراد ، به جای بازگشت به مسیر درست، برای فرار از این پژمردگی به افراط در گناه کشیده می شوند؛ اما نمی دانند که روحشان مانند تشنه ای است که هرچه بیشتر از آب شور دریا می نوشد، تشنگی اش بیشتر می شود.	۱۵۶
۲۶	قرآن کریم از دختران و پسران می خواهد که قبل از ازدواج، حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد ، همچنین می خواهد که به هیچ وجه درپی رابطه غیرشرعی چه پنهان و چه آشکار با جنس مخالف نباشند که زیان آن تا قیامت دامن گیر آنان خواهد شد و در نسل های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت.	۱۵۱
۲۷	توجه به اهداف ازدواج باعث می شود درباره هدف خود از ازدواج فکر کنیم و هوشمندانه وارد این مرحله از زندگی شویم.وقتی که هدف از ازدواج مشخص باشد،مرحله انتخاب همسر مناسب با موفقیت بیشتری طی می شود چون با مشخص بودن هدف ازدواج، بهتر می توانیم ملاک های همسر مناسب را انتخاب کنیم با شناخت معیارهای همسر مناسب، بهتر می توانیم بر شور و احساس جوانی تسلط پیدا کنیم و با چشم باز عمل کنیم در این صورت به ازدواج در زمان مناسب و به شیوه صحیح،نزدیک تر می شویم.	۱۵۲

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۳

سپاس ویژه از همکاران بزرگواری که در تهیه ، گردآوری و ویرایش این مجموعه با دبیرخانه دین و زندگی همکاری داشته اند.

خانم ها و آقایان :

سحر حقیقی پاک –فرح توحیدی –سیدمحمدجلیلیان –بهارک بسامی– نصرت بانوعزیزی –رومینا شاهین فرد –بی بی زهرا حسینی نسب– امل سبهانی– علی مسلمی – مدینه قنبری– فاطمه روانشاه– مهوش سادات آل علی– مریم غلامی – سید فخرالدین قافله باشی– طاهره ربانی نژاد– فاطمه فرح زادی– پروین یوسف زاده